

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felolvasó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az égő csóva.

Budapest, szeptember 27.

(K.) A fehértemplomi kerület nemzeti-ségi jelöltje így szól a polgárokhoz:

— Mit szólnának Nagyikinda, Becskerek és Ujvidék, ha ti szerbek magyar embert küldenének ismét képviselőtökül a parlamentbe?

Nagyikinda, Becskerek és Ujvidék bosszába meg nekünk, ha mi nem vagyunk válaszára annyira kíváncsiak, mint Pescha Miklós jelölt ur. Mi inkább azt szeretnők tudni, mit szól az ilyen beszédhez a magyar nemzet? Mert őszintén szólva, egyáltalán nem vesszük ugyan tulságosan szigoruan a kortesbeszédet s el tudjuk képzelni, hogy más kerületben, ahol nincs az ő bőréről szó, Pescha jelölt ur se deklamálná el ilyen pátozszal az ő furcsa mondkáját, — de ami sok, az mégis sok. Olyanokat talán még sem szabad mondani, még kortesbeszédekben sem, hogy magyar ember ne képviselhesen nemzeti-ségi kerületet. S ha hozzávesszük a többi jelenséget, hogy egyes kerületekben a nemzeti-ségi jelölt nem akarja kitűzni a lobogóját, mert azt mondja, a szolgabíró csak magyar felirású zászlót tűr meg, ő pedig nem a szolgabírónak, de az Ur-istennek magának se bélyegzi meg magát magyar zászlóval; ha hozzávesszük, hogy a szerb nemzeti-ségi jelölt hangja még fuvolaszó ahhoz a dörgedelemezhez képest, melylyel a felvidéki tótság kompozai merik a magyar államot kikezdeni: akkor méltán kérdezhettük, szabadon Pescha Miklós ur után, hogy hát mit is szól hozzá a magyarság?

Ismételjük, nagyon is tragikusan nem vesszük a dolgot. A választási küzdelem tüzeben egy kicsit tulló a célon mindenki. Peccatur intra muros et extra. Aki jelölt létere (és van-e, aki nem jelölt vagy nem gondol rá, hogy az legyen?) nem ereszt meg ilyen-

kor erősebben a hangját, aki az óhajásaiban és az ígéréteiben, de egyáltalán a kijelentéseiben ilyenkor mértéket tud tartani: az veszen reájuk követ. Bizonyára, ami a kijelentésekkel illeti, egyetlen jelölt sem tüntet olyasmivel, mintha tagja volna a mértékleteségi egyesületnek. S ami szabad a magyar jelöltnek, érthető a nemzeti-ségi jelöltnél is. De ami Fehértemplomon s kivált a felső vidéken történik, az meghaladja a megengedhető és kimagyarázható határokat. Ha jól sejtjük, elvégre mégis csak Magyarország az, mely most a maga képviseletét meg fogja választani. Minden kerületnek megvan a joga, hogy tetszése és legtisztább hajlandósága szerint azt válaszssa meg, akit a maga képviseletére legjobbnak, legalkalmasabbnak, leginkább megfelelőnek tart. Választhat magyart, szerbet, tót, román, szászt és választhat szabadon, a hatalom ezuttal már semmiféle presszióval nem ül a nyakán. Ha tehát Fehértemplom vagy Nagy-Kikinda, Becskerek és Ujvidék, azonfelül pedig a felső vidék egész sor kerülete esetleg nemzeti-ségi képviselőt akar a parlamentbe beküldeni: abban senki meg nem akadályozza, föltéve, hogy igazán az illető kerületek többsége akarja ugy. Mi ezt szégyennek nem tartanók, de még csak valami nagyon kétségbejött szimptomának sem, mert hiszen ismételt megmondottuk, hogy a magyar állam harmóniája csak nyerne vele, ha az elégtlenebb elemek inkább az ország színe előtt, a parlamentben hoznák fel panaszait, semhogy alattomosan és ellenőrizhetetlenül a külföldön próbálják elhelyezni a maguk jogos vagy hazug panaszait. De ha az uralkodó magyar fajta ilyen lojális gondolkodik a nemzeti-ségi képviseletről, járja-e akkor, hogy a nemzeti-ségi agitátorok, akár a választások lázában is, úgy állítsák fel a kérdést, mintha az szégyen volna, ha nemzeti-ségi kerületet magyar ember kép-

viselne s ha a magyar törvényhozás egyik helyére magyar szóval és magyar zászlóval pályáznék valaki? Lépjön fel Ruzsiák János ur, Pescha Miklós ur, vagy Paulovics Ljubomir ur magyar kerületben! Ha többséget kap, rendben van. Azért, hogy szerb vagy tót vagy szász valaki, még képviselhet magyar kerületet. S csak az volna szégyen, ha nemzeti-ségi kerület választana magyar képviselőt? Hohó, ez bolond beszéd! Sőt több, ez gonosz beszéd!

A magyar állam egysége, a magyar nyelv és a magyar lobogó ellen izgatni abban a lázban sem szabad, melyet a választási mozgalmak oltanak az emberekbe. Mikor az összeférhetelenség rendezése volt szőnyegen, az ebbe a kategóriába vágó bünt mandátum-fosztással is meg akarták torolni. S majdnem ugy tetszik, mintha ez a terv nem is lett volna olyan rossz. De a közvélemény testvéri érzésből, igaz lojalitásból elejtette a tervet, nehogy újabb félreértések zavarrhassák a nemzeti-séggel való békés együttélést. Ám ha félreértéseknek még eshetőségét is ki akarta zárni a magyarság, azt semmi esetre sem türheti egykedűven, hogy egyes nemzeti-ségi izgatók visszaéljenek az ő lojalitásával s ugy akarjanak érvényesülni, hogy sáros csizmájukat a magyar lobogóba, a magyar önértet seiyembe s a magyar államegység szentélyébe töröljék. Hátrább az agarakkal! Akinek valami nyomja a lelkét, ám jöjjön panaszával a magyar törvényhozás termébe. De aki azzal indul el, hogy az első lépésénél galádul bepiszkolja azt a bírót, akire fordulni akar: az ne számítson kíméletre. A magyarság nem ellensége a nemzeti-ségeknek és politikai hiba is volna, ha ilyen ellenségeskedésbe mesterségesen bele hagyná magát ugratni. De az meg egyszerűen gyávaóság volna, ha lojalitásból eltűrné az illojalitást, törvénytiszteletből eltűrné a törvénygyalázást,

TÁRCA.

Éjjel.

Őrségen álltam csillagfényes éjjel,
A jegenyék bús árnyékot vetettek
S ott, hol a föld ölelkezik az éggel,
Legszélén a tündéri mennyezetnek,
Mint szellem kelt útra a teli hold.
Épp ősz utója volt.

A kis falu aludt már néma csendben
S én egymagamba mentem.
Mint temetőr a házak között.
Ezüstbe öltözött
A nádfedeles kis házak sora
És a hold selymes fátyola
Reá borult az apró ablakokra;
Úgy csillogott ragyogva.

Egyszerre csak a csöndes éjben
Léptek tipegnek nagy serényen,
Az alvégről szép ünneplő ruhába
Jön a falu legszebb leánya.
A holdfényben ruhája ringva rezdül
S azon keresztül
Áttetszik formás lába, termete.
Szép lány, gondoltam, eljátszom vele!

Eléje állok vígan, katonásan:
Hohó, babám! Itten vámot szedünk!

Igy egyedül a néma éjszakában
Hol voltunk rózsám és hová megyünk?

S már hozzá léptem
Ölelésre készen,
Darázs csipőjét hadd szorítsam át,
Mikor megszólalt: Virrasztóba jártam,
Halott leány van egy alvégi házban,
A bujdosó Tera... Jó éjszakát!

Büsi, szeptember.

Pásztor Árpád.

Kárbavesztett fáradság.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Csehov Antal.

— Galkin, a földrajztanár, agyarkodik ellenem s higyjék meg, uraim, megbukom nála a vizsgán — mondta az aggodalomtól verejtékes homlokkal, kezét izgatottan dörzsölve Jefim Sacharies Fendrikov, a 10. számú fiók-postahivatal expeditora, egy szürkehajú, szakállas ember, tiszteletreméltóan kopasz tarkóval és tekintélyes pocakkal. — Megbukom olyan biztosan, mint ahogy isten van az égben... Egy semmiségért haragszik rám, nem is érdemes beszélni róla. Ajánlott levelet jött egyszer feladni, s tolakodik, hogy ő legyen az első. De hát az nem megy ugy. Azért mert a művelt osztályhoz tartozik, meg kell tartania az előirt rendet. Udvariisan mondom neki: „Sziveskedjék várni, uram, amíg a sor önre kerül”. Azóta dühös és ellenem van. A fiannak, Jegornak egyest adott, engem pedig mindennek elmond a város-

ban. Elmegyek egyszer Kuchtin vendéglője előtt, hát dáková a kezében kihajol az ablakon és azon mód részegen az egész piac füle hallatára kiáltja: „Uraim, nézzétek, ott megy az elhasznált stempli!”

A 10. kerületi népiskola orosz-nyelv tanítója, aki ott állt Fendrikov mellett és köszönősen szivta a cigarettáját, azon iparkodott, hogy megnyugtassa.

— Ne igazassa magát. Nálunk még sohasem történt meg, hogy valaki önk közül megbukott volna. Hiszen csak formáság az egész.

Fendrikov meg is nyugodott, de nem sok időre. Az előszobán át Galkin jött be, gyér szakállu fiatal ember, mintha csak ugy téptek volna ki arcából a szalakat. Vászonnadrág volt rajta és új kék frakk. Szigoruan nézett Fendrikovra, s elment mellette.

Nemsokára aztán mondták, hogy jön a tanfelügyelő. Fendrikovnak minden izében jeges hideg áradt szét, s az a szorongás fogta el, amelyet mindenki ismer, aki először ül a vádlottak padján, vagy vizsgát tesz le. Chamov, a kerületi iskola igazgatója az utcára rohant, utána nyargalt a tanfelügyelő fogadására a vallástanító Smisalov, feje bujban a kis bársonysapkával, mellén lelógó keresztrel. Velük rohant ki a többi tanító is. A tanfelügyelő, Achachov hangos szóval köszöntötte a fogadására sietőket, rosszsalását fejezte ki a por fölött és bement az iskolába. Ot percel később megkezdődtek a vizsgálatok.

Egy pópának két fia kezdte meg a sort, azok tanító-állásra vágykoztak valami faluba. Az egyiknek sikerült a vizsga, a másik megbukott. A bukott hangosan futja bele az orrát vörös zsebkendőjébe, egy kicsit még vesztegelt, mintha tűnődött volna valamin, aztán távozott.

jóságából eltérné a komisztságot. Senki se gondol arra, hogy a nemzetiségeket bántsa, nyilván a nemzetiségek is sok jó hajlandósággal vannak márújabban eltelve a magyarságs a magyar állam iránt, de annál kevésbé szabad megengedni, hogy az agitátorok üszköt dobjanak a közös hajléka, terrorizálják a nemzetiségi választókat és lábba tiporják a legszentebbet: ennek az országnak egységét, nyelvét, lobogóját. Nem szabad megengedni, még a választási vásár idején sem. Ha egy kicsit kirugnak a hámból: Isten neki, hiszen vásár van. De a házat nem hagyjuk magunkra gyujtani a mulatság kedvéért. Olyan nincs.

BELFÖLD.

A miniszterelnök Budapesten. Széll Kálmán miniszterelnök, aki tegnapelőtt Rátótra utazott, hogy a szentgotthárdiak mandátumát felajánló küldöttséget fogadja, ma reggel visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnök ma este megjelent a szabadalvükörben.

Választások előtt.

Budapest, szeptember 27.

A választási mozgalmak előterében ma a fővárosi kerületek állottak. Legérdekesebb dolgok történnék a IX—X. kerületben, ahol a *Hindy-párt* kimulásának pikáns körülményein veszekszenek. A Lipótvárosban a Mezei Mór felett a *Sándor Pál* programbeszédére, a *Terézvárosban* pedig a *Vásosny-párt* retidezett nagy demonstrációt. A vidéki kerületekből külön kiemelni való dolgok nem történtek.

Mai híreink a következők:

A fővárosban.

A főváros III. kerületében a szabadalvú Vészi-párt ma érkezőket tartott, melyen mintegy nyolcszáz választó jelent meg. A Korona-vendéglő nagyteremben összegyűjtött polgárok körében, kik legkomolyabb állampolgári jogok gyakorlására készülnek, nagy fölháborodást keltettek azok a nyilatkozatok, melyek a Nagy Dezső-párt tegnap esti gyűlésén elhangzottak. Miután az értekezletet a távollévő Vég János helyett *Holzspach* Nándor megnyitotta, Vészi József szövegeit fel.

Rámutatott arra, hogy ez a párt az igazi szabadelvűség utjain jár, míg amaz kélszínű játékok totyát s a szabadelvűség köpönyege alatt a reakció törtejt rejtegeti. Az ilyen játék a politikai desperádok utolsó kísérlete szokott lenni. E kísérlettel szemben a kerület önrzete és becsülete kívánja, hogy az igazi

Utánuk két harmadosztályú önkéntes következett, s akkor került végre a sor Fendrikovra.

— Hol szolgál? — fordult hozzá a tanfelügyelő.

— Expeditor vagyok ennek a kerületnek a főköpöstájánál, nagyságos ur — felelte Fendrikov, miközben kihuzta magát s azon iparkodott, hogy a jelenvoltak előtt kezének reszketését elrejtse. Huszonegy esztendő óta szolgálók, nagyságos ur. Az irattárnoki előlépéshez az ismeretimeről kell beszámolnom s ezért bátorodom magamat a vizsgálóknak alávetnem.

— Jól van... Irjon diktandót.

Pivomedov fölkel, a torkát köszörülte s diktálni kezdett mély basszus hangon, azon iparkodván, hogy a jelöllet olyan szavakkal fogja meg, amelyek nem úgy kell írni, mint ahogy kimondják. Akárhogy erőlködött is azonban Pivomedov, a diktandó sikerült, ámbár egynemely hibát mégis csinált Fendrikov, ami inkább azért történt talán, mert nagyobb gondot fordított a szép, mint a helyesírásra. De ha ezek a hibák mosolyt is csaltak a tanfelügyelő ajkára, mégis csak jelentéktelenek voltak és kimondatott, hogy „a diktandó kielégítő”.

— Bátor vagyok tudomására hozni nagyságodnak — mondta most Fendrikov nekibátorodva ettől az eredménytől s átpislanított ellenségére, Galkinra — alázattal bátorodom jelenteni, hogy a geometriát részben Davidov tankönyvéből, részint unokabesém, Varssonofi segítségével tanultam, aki a Troicze-Sergei-szeminariumból jött hozzánk a vakációra. Igyekezett foglalkoztam a planimetriával és a sztereometriával is, ugyanannyira...

— A sztereometria nincs benne a vizsgálati programban.

— Nincs benne? ... És én egy egész hónapig kinlódtam vele... Milyen kár! — sóhajtott Fendrikov.

liberalizmus jusson diadalra s nem szabad megengedni, hogy e kerületben minden megrendüljön. En — így folytatta Vészi, csak mosolylyal fogadhatom azt az állítást ellen eleimnek, hogy szennyes mandátumot hajszolok. Azok, akik ezt merik állítani rólam kicsinyes dolgokkal voltak elfoglalva akkor, mikor én minden erőmből küzdöttem a tiszta választásokért. Nem reflektálhatok ilyen méltatlan vádakra s csak arra kérem önöket, ne távozzanak el e teremből lobogó szenvedélyvel. Érttem fölháborodásukat, de kérve-kérem önöket, maradjanak meg azon az uton, mely ki van tűzve élénk s ne menjenek bele abba a tőrbe, melyet egységes és méltóságos viselkedésű pártunk ellen vetnek ki ellenfeleink, hogy méltóságos magatartásunkat megzavarják.

Vészi József után *Schubert* Arnolt támada meg hevesen az ellenpárt viselkedését s konstatálja, hogy a Nagy-párt most már, mint a vizetvő a beretvőba kapaszkodik, melylyel azonban azt a kezét fogja összevagdálni, melylyel a felekezeti türelmetlenség csóvját dobta a küzdelembé.

Cristofoli gyönyörű beszédben fejtette az igazi szabadelvűség célját, s beszédét így végezte: Amíg a másik párt a gyűlölet fákláját gyujtotta meg, azalatt nekünk az örök méceset, a tiszta és őszinte liberalizmus mécsét kell Vészi József nyugodt kezébe adnunk, hogy fölvehesse azt a békesség oltárára. Ez a mi pártunk hivatása s ezért küzdünk tiszta eszközökkel és ezért nem térünk le a polgárokhoz méltó nyugodt munka utjáról.

Riadó taps jutalmazta meg ezt a szónokot ismely után az elnökö *Holzspach* Nándor az ülést bezárta.

A II. kerületi szabadalvúpárt üdvözlését báró *Podmaniczky* Frigyes, az országgyűlési szabadalvúpárt elnöke a következőképp viszonzotta:

Igaz és nagy örömmel vetjük kedves tudomású, hogy II. kerületi elvtársaink képviselőjükké ismét *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter urat pártunk e büszkeségét, eszméink kiváló és mindig lankadatlan bajnokát jelölhék. Csoportosuljanak őszinte bizalommal kerületükben már annyi diadalt látott zászló alá. Eljen *Darányi* Ignác! Báró *Podmaniczky* Frigyes.

Az V. kerületben ma kibontotta zászlaját a szociáldemokrata-párt is. Jelöltül *Bokányi* Dezsőt léptette fel. A gyűlésen megjelent Mezei Ernő, a jeles függetlenségi párti publicista is és ott a következő beszédét mondta:

Majdnem harminc éve választópolgára a Lipótvárosnak, de eddig oly kevés köze volt a Lipótváros választásaihoz, hogy most először jelenik meg választógyűlésen. O nem a szociáldemokrácia programját valjia magának és nem annyira elvi közösség, mint erkölcsi ösztönözés hozta e helyre. Ha látja, hogy a Lipótváros amaz osztályában, mely a választójog birtokában a népakaratot van hivatva kifejezni, hogy terjed a korrupció ragálya, itt az egyszere munkások között kik választójoggal sem bírnak, keresi a hitet és erkölcsi erőt mely a megromlott társadalmat fölemeli. A Lipótvárosot ötvnek szokták nevezni. Ez azt jelenti hogy itt

— Hagyjuk a geometriát s térjünk át arra a tudományra, amelyre önnek, mint postatisztnak van különösen szüksége. A tulajdonképpeni postatudomány a geográfia.

A tanítók mind kötelességszerűen bölintottak föllebbalójuknak ezen a finom megkülönböztetésén, csak Fendrikov tetszését nem nyerte meg a tanfelügyelő. Egyáltalában nem értett egyet abban, hogy a geográfának olyan nagy köze volna a postai intézményhez, mert erőli sem a postai szabályzatban, sem a kerületi rendeletekben soha semmit sem olvasott. Övakodott azonban attól, hogy erről hangosan mondjon véleményt, s meglegedett azzal, hogy bátoratlanul megjegyyezze:

— Bizonyára úgy van, nagyságos ur.

Aztán köhintett néhányszor s ijedelemmel várta a hozzá intézendő kérdéseket. Ellenségé, Galkin hátradőlt a székeben és vontatva tette fel a kérdést, a nélkül, hogy csak rá is nézett volna:

— Nos tehát... mondja meg nekem, milyen kormányzata van Törökországnak?

— Török... természetesen.

— Hm... török... ez kissé tág fogalom. Arról van szó, vajjon abszolút, vagy alkotmányos-e Törökország kormányzata... Melyek a Ganges mellékfolyói?

— Én kérem Szmirnov földrajzát tanultam, azért engedelmet kérek, de ezekkel a részletekkel nem vagyok ismerős. A Ganges, annyit tudok, Indiában van és az Océánba ömlik.

— Ezt nem kérdeztem, hanem azt, hogy melyek a Ganges mellékfolyói, nem tudja? És hol folyik az Arazes?... Ezt se tudja? Különös, nagyon különös. Hová tartozik Shtomir?

— Posta-utca 18, jegyzékszám 121... — Hideg verejték borította el Fendrikov homlokát. Pislogott, nagyokat nyelt, azt lehetett volna hinni, hogy lenyelte a nyelvé. — Igazat mondok, mintha csak az Isten előtt állanék, nagyságos ur,

a pénzhatalom fészke, de ezt előbb nemesebb értelmében úgy lehetett föllogni, hogy az a pénzhatalom, amely a gazdasági életnek üntőző csatornája a hiteli tápláló munkát terem. Így lehetett nézni előbb a Lipótváros képviselőletét is. A gazdag embert választották, de nem a pénzéért. Most mit látunk? Fölepp egy jelölt, mint a kereskedelmi érdekek képviselője és érdekében két év óta járnak fizetett ügyvédök, kik a választókat naklaltják, két év óta igyekeznek megvesztegetni azokat ahol hozzája érhetnek. Hát ez pénzhatalom a piszkos értelemben. Ez a lealacsonyítása a választókerületek, az az ok, ami föl nyilatkozásra bírja. Itt fölkereisi azokat a förlákat, kiknek legnagyobb része nem bír választójoggal de akik fönyesen ráca olnak a törvény szükkeblőségére, a nyomoruságtól is meg tudják váltani lelköket és piszkos kabát alatt is bevélnék a közjóért. O étetu nem a szociáldemokráciát, hanem igenis a szociáldemokrata-pártot, mely erkölcsi hivatást teljesít.

Az V. kerületi Mezei Mór-párt ma, pénteken este fölhétkor a külső Váci-uton levő Ilona-vendéglőben a választók nagy részvétele és lelkesezése mellett pártgyűlést tartott.

Hosszu kocsisorban vonult ki Mezei Mór párt-hívei a kültelken levő Ilona-vendéglőből, ahol a vendéglőt zsufolóság megtöltő közönség lelkes éljenzessel fogadta őket.

A teremben és a helyiség előtt igen nagy tömeg gyűlt egybe.

A zászlókkal díszített helyiségben fölhét órákor nyitotta meg *Brunner* I. L. gyáros, a kültelki Mezei Mór-párt elnöke a pártgyűlést.

Rövid beszédben üdvözölte a nagy számban egybegyűlt kültelki választópolgárokat, akiket a Mezei Mór képviselővel választásának eszméje hozott össze. Majd indítványozta, hogy küldjenek ki egy küldöttséget hogy az hívja meg Mezei Mór-t a gyűlésben való részvételre.

Az indítványt éljenzessel fogadták és dr. *Saics* Vilmos vezetése alatt érte is mentek.

Előbb *Neuhäuser* Lajos, majd dr. *Oláh* Dezső beszéltek.

A beszédek befejezése után érkezett meg a jelölt dr. Mezei Mór, aki percekig szünni nem akaró éljenzés és taps között lépett a dobogóra.

Az éljenzés elhangzása után *Kelen* József gyár-igazgató üdvözölte a jelöltet, biztosítva őt tántoríthatlan hűségükről, bizalmukról és szeretetükről.

Mely eszemben kezdett beszédébe dr. Mezei Mór.

Beszéde elején meghatottan mondott közsönetet a megnyilvánuló szeretet és bizalom tapaszatát jelelve, amely azért is jölesik neki, mert ő tudonképpen kültelki ember. Gyermekkora és ifjúsága legszebb emlékei fűzik őt oda és így leake egész mélyével munkálkodott és fog munkálkodni a kerület lelvirágztatása érdekében. Nem akar most politikai kijelentéseket tenni, mert vasárnap délelőtt a Vigadóban elmondandó vezérbeszédében lesz elég politikai kijelentés. Ez alkalommal csakis a kültelkei érdekeiről szölet. A hatalmas ipartelemek ezen gépöntijának szorító a forgalom lebonyolítására kitűnő utra van szüksége. Az ut már készült. A Vizaforgó makadám-burkolata már kész s ezt követi a kültelki uttest kikövezése, mely szerves összefüggésben van egymással. Nagy része van neki az uttest elkészítésének ér-

— dűnyögte — a fötisztelendő ur is megmondhatja... husz esztendő óta szolgálók, és most... Amíg csak élek, imádkozni fogok az Istenhez... — Jé, hagyjuk a geográfát. Mit tud a számtanból?

— A számtanban nem vagyok valami nagyon erős... a fötisztelendő is megmondhatja... Az ünnep óta mindig tanulok... szünetlen tanulok és mégis olyan keveset értem el... A szellemi munkához már öreg lettem... Legyen kegyelmes, nagyságos ur és én örökké imádkozni fogok önért. Fendrikov szempillájan könnyek remegtek. — Beesületesen, kifogástalanul szolgáltam... legyen nagyilekű, nagyságos ur... —

— Hát semmiből se készült el?

— Mindenből készültem, de sommi sem emlékszem. Ma-holnap itt a hatvanadik esztendő is a vállamon, nagyságos ur, s ilyenkor már nem sokat bír el az ember a tudományokból. Legyen irgalmas, nagyságos ur!

— Már meg is rendelte a kokárdás sapkát — jegyezte meg mosolyogva *Smsilov* fötisztelendő ur.

— No jól van, mehet — mondta a tanfelügyelő.

Fél órával később gyözelmesen ment át Fendrikov a vizsgálóbizottsággal teára a Kuehtin vendéglőbe. Arca örömtől sugárzott, s boldogsággal villant ki a szeméből, de azért minden pillanatban ott kapargált a füle mögött, ami azt jelentette, hogy valami bántja.

— De mi baja van? — kérdezte Pivomedov.

— Miért is tanultam sztereometriát, ha nincs előírva? Nem tudok ugyan belőle semmit, egyötlen szót sem értettem belőle, de azért egy álló hónapig kinlódtam ezzel az átkozott holmival. Kár a szép elveszett időért!

demében, de ez nem a képviselő, hanem a polgár-ember dolga és kötelessége volt.

Kijelenti, hogy a külügyi érdekeket mindenkor a szíven viselte s örül, ha használhat a kerületnek. (Eljenzés.) Majd felolvassa a Sándor Pál program- beszédjének egy hosszú passzusát, mely arról beszél, hogy a kereskedői érdekeket eddig mitsem tettek azok, akik arra hivatva lettek volna. S mindez azért történt, mert nem voltak kereskedők.

Kérdi a jelenvolókat, hogy Baross Gábor buzával gabonával, vagy egyéb áruval kereskedett-e? (Nem! — hangzott mindenfelől.)

Pedig van-e, aki többet tett a kereskedőkért, mint Baross? (Igaz! Ugy van! kiáltások.) És ez természetes szerinte, mert a kereskedelemnek észszi és általános tudással sokkal többet lehet használni mint egyoldalú szakismerettel.

Mezei beszédében utal arra, hogy az ellenpárt kortesze a szegények és gazdagok jelöltjéről beszélnek. Kérdi tehát, hogy ki a szegények és ki a gazdagok jelöltje? Az, aki apjától milliókat örökölt, vagy az-e, aki becsületes munka árán küzdötte fel magát? Kéri a választókat, hogy ne higgyenek az ígérgetéseknek, de a tényeknek és az érdemeknek.

Ezek után nyugodtan néz a jövő elé. Lesz-e ő képviselő a kerületben (Eljenzés! Lesz ám! hangzott mindenfelől.) avagy nem, mert ő, mint törzsszűkös lipótvárosi szereti a városrészt, melyben felnőtt és élt.

Oról, ha használhat a kerületnek; bárha nem lenne is képviselő. (Eljenzés, taps, dörgő „de az lesz” jelölt szavaira.)

Hosszasan éljenzették a jelöltet a választópolgárok. Brunner I. L. a külügyi Mezei Mór-párt elnöke a kültekek nevében köszöntést mondott Mezeinek, illetve őt mint a kerület jövő képviselőjét.

Rözkivántra még Fekete József is beszélt. A pártgyűlést Neuhanser beszéde zárta be, aztán a jelenvolók éljenzése között szép rendben osztottak szét.

A Sándor Pál-párt vasárnap délelőtt 10 órákor értekezletet tart, melyen a párt jelöltje a külügyi választók előtt lejt ki programját.

A VI. kerületi Radozca-párt ma este Tenczer Pál elnöklésével választói értekezletet tartott a terézvárosi kaszinóban, amelyen Tenczer Pál bejelentette, hogy a Radozca-párt választói a Nagymező-utcaiban a templomig vonulnak fel, az ellenpárt a király-utcai részen. Bejelentette továbbá, hogy ma délig 1700-an vették ki igazolványukat, s ezeknek nagy többsége — ugymond — a Radozca-párthoz csatlakozott. Felkéri a jelenlétűket, hogy válasszák ki szavazó-bárcaikat, s ismerőseiket is figyelmeztessék erre, nehogy a szavazásnál keletlenységük legyen. Végül azt is tudtul adta, hogy holnap este pártvasora lesz.

Miközben dr. Róza Felix vehemens beszédében támadta a Vázsonyi-pártot, megjeant a teremben Radozca János és kijelentette, hogy minapi program-beszédéből az idő rövidsége miatt több pontot kihagyott, amelyek a jövő országgyűlés feladatai közé tartoznak, s melyeket megválasztása esetén támogatni ónajt. Ilyen a közegészségügy államossága, melyet melegen pártfogol, ilyen a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak viszonyainak szabályozása, nevezetesen a felmondási idő, a végkielégítés és a munkaidő rendezése, melyről már előadói tervezet készült s melyet ő minden erejével előmozdítani fog. Van a kereskedelmi alkalmazottaknak és a magántisztviselőknek még két fontos törvénykérvés, amely a jelzett törvénytervezetben nem foglaltatik: az egyik a vasárnapi munkaszünet kiterjesztése, a másik az általános kötelező nyugdíjbiztosítás. Mindkettővel melegen rokonszenvez és iparkodik fog, hogy mindkét igen fontos közgazdasági kérdés mielőbb sorra kerüljön. (Eljenzés.)

Ezután a választók közül még többen szólaltak fel, polemizálva a demokraták elveivel s dicsőítve a szabadelvűségeket, melynek lelkes harcosa Radozca János.

A VI. kerületi Vázsonyi-párt ma este 7 órákor a Hungária-utó Winkler-tele vendéglő udvarán nagy választói gyűlést tartott Löve Tivadár elnökelete alatt.

A Vázsonyi-párt végrehajtó-bizottsága a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Tudomásunkra jutott, hogy egyes vállalatok és kereskedelmi cégek főnökeihez a Vázsonyi-párt végrehajtó-bizottsága nevében valaki névtelen, fenyegető leveleket küld, melyekben a főnököket azzal fenyegeti, hogy ellenük a választási törvény alapján feljelentés fog tenni, ha alkalmazottaikat arra skárná kényszerítik, hogy Radozca Jánosra szavazzanak. Kijelentjük, hogy e fenyegető levelektől a Vázsonyi-párt teljesen távol áll. Felkérjük mindazokat a főnököket, kikhez ilyen tartalmú fenyegető levél érkezett, hogy azt a demokráta-párt végrehajtó-bizottságának (Nagymező-utca 21.) beküldeni sziveskedjenek. A demokráta-párt végrehajtó-bizottsága nevében: Dr. Löve Tivadár, elnök.

A VIII. kerületi szabadelvű Berzevicsy-párt végrehajtó-bizottsága holnap, szombaton este 6 órákor a Józsefvárosi Körben ülést tart, amelyen a vasárnap délelőtt 11 órákor tartandó nagygyűlés módózatát beszéljük meg. Ezen a nagygyűlésen tartja meg dr. Berzevicsy Albert programbeszédét. A holnapi ülést a szokásos szombati társasvacsora követi, amelyen dr. Berzevicsy Albert és Horánszky Nándor is megjelenik.

A IX-X. kerületben a háboruszkodás most a Hock-párt ismert plakátjai körül folyik, amelyek szerint a megszűnt Hindy-párt néhány vezértársa 3000 korona költséggel felelt átadta a pártot a Springer-pártnak. Erre az éjel ugyanazok falragaszokon megjelent a válasz. Kortestogásnak, rágalomnak mondják a dolgot amelyért a Hock-párt szégyenkeznek.

A Hock-párt most újabb felel és tanura hívatkozik. Válasza így végződik:

Ez az igazság! Piszkolódással el nem nyomhatják. De hogy igazoljuk, hogy mi csak igazságot keressük lelszöltjük a nyilvánosság előtt Czinger Győző pártá nökött, vagy az ő jelöltjét, Springer Ferencet: *Jelentsék ki becsületeszavakra, hogy ez az alku meg nem történt és arról tudomásuk nincs és nem volt s ez esetben mi falragaszok után fogunk nyilvánosan boconátot kérn. Ha pedig ajánlatunkra halgatnak és csak rabd durvaság a válasz, akkor majd iténi fognak a választópolgárok, hogy kinek van oka a szégyenkezésre.*

Az országos szabadelvűpárt végrehajtó-bizottsága ma este ülést tartott.

A vidéken.

A kövü (gömörmegei) választókerületben Szentiványi Árpád, a szabadelvűpárt alelnöke e hó 26-án tartotta beszámoló-beszédét. Szentiványi már 25 év óta képviseli a kerületet. A választók hosszú kocsis-sorral, lovas bandériummal, lengő zászlókkal mentek a népszűr képviselő elé a kerület határáig. Lerhatalan lelkesedéssel éljenzették és tüntettek mellette a bevonulás útján is mindenfelől. Előbb Petrenko János ev. lelkes üdvözölte, majd a szabadelvűpárt értekezletén a kerület — 16—20 függetlenségi kivételével — összes választóinak lelkes éljenzése közepette Zachár Sámuel kérte fel programbeszédének megtartására.

Szentiványi Árpád azzal kezdte, hogy megindokolta, miért lépett be a szabadelvűpártba, noha annak idején mint nemzetipárti választottak meg. Ennek indoka ársára rámutat a Bánffy-kormány működéséből fölmerült nehézségekre, az erőszakos választásokra, a nemzetipárti nemzeti követelményei előli elzárkózásra, az ischli klauzúrára, amely az ellenzék összes pártait az alkotmány integritásának megvédésére az adott helyzetben szemben kizárólag rendelkezésükre álló eszköznek, az obstrukció legyverének igénybevitelére kényszerítette. A parlament s az ország nyugalma akkor állt helyre, amikor a korona az ügyek vezetését Széll Kálmánra bízta. A volt nemzetipárt ekkor egyfelől teljes biztosítékot látott Széll Kálmán államférfiúi egyéniségében és jellemében arra nézve, hogy a közreműködésükkel létrejött béke föltételeit megtartja s régi követelések megvalósulását ígérő programját beváltja. Azóta már be is váltotta. Másfelől báró Fejérváry honvédelmi miniszter, aki ellen a múltban erős csatákat vívtak, a magyar katonai nevelésről szóló javaslataival a nemzetnek nagy szolgálatot tett s a volt nemzeti pártnak egy régi követelését elégtette ki. Meghajtja eötte zászlóját. Az ekkép megváltozott helyzetben szemben a volt nemzetipárti mást nem tehetett mint hogy csatlakozott Széll programjához, mely régi követeléseinknek megfelel s beléptek az e program megvalósítására hivatott szabadelvűpártba. A gazdák nehéz helyzetére utal s kijelenti, hogy az országot nem szabad osztályérdekek szempontjából széttagolni, de a kis és középgazdák helyzetén segíteni kell. Tárogassa a kormány őket is, mint az ipart s a kereskedelmet és általában a nemzet gazdaságának minden ágát teljes igyekezettel. A hármasszólettség békemisszióját méltatja és elismeri, de helytelennek tartja hogy Németország agresszív vámpolitikájával szövetségstársának a gyöngítésére dolgozik. Foglalikozik a kiegyezéssel is és hangsúlyozza, hogy ha — ami alig lesz elkerülhető — a kiegyezést Ausztriával gazdasági érdekeink teljes megvédése mellett nem tudnók megkötni, a kormány nem dobna oda érdekeinket szakmányul Ausztriának. Ebben az esetben az elvben már kimondott önálló vámtérület alapján a vámserompók felállításával rendezkednénk be. Szól a parlamentarizmust megújító reormokról, a kuriai bíráskodásról és az összehérhetlenség törvényéről s virasos éljenzés és taps között jelenti ki, hogy a mandátumot, melyet soha sem használt önérdék kielégítésére, moosoktanulni teszi le megbízói kezébe.

Egyhangy lelkesedéssel Latinak Frigyes pártelnök javaslatára újabb jelölték Szentiványit, Széllt és Podmaniczkyt táviratban üdvözölték.

15—20 függetlenségi Hevesy Elemért jelöltek, de ő, hir szerint, el sem fogadja a jelölést, amely amugy is vereséget jelentene. Így Szentiványi Árpád ujra egyhangyul lesz megválasztva.

A nagyberzevicsy szabadelvűpárt képviselőjelöltje, dr. K. Babar Endre budapesti törvényészeti bíró már beutazta kerülete összes községeit és mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Ellenfele, Petry József a jelöltségtől visszalépett.

Szatmárról telegrafálják tegnapi kelettel: Hieronymi Károly, Szatmár város szabadelvűpártjának képviselőjelöltje ma este óriás halgatóság előtt megtartotta programbeszédét, amelyben kiterjeszkedett a szűnyegen lévő összes politikai és gazdasági kérdésekre s az állami tisztviselők anyagi helyzetének javítására. A beszédet, mely nagy hatást keltett, szűnni nem akaró éljenzés gyakran szakította félbe. Hieronymi Széll Kálmán politikájának föltétlen hívőül val-

lotta magát. Ellenjelöltje Uray Kossuth- és Csomay Ugron-párti.

Fiuméből jelentik: Fiume legtekintélyesebb polgárai tegnap este választó-értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy gróf Batthyány Lajos volt kormányzóinak ajánlják öli a jelöltséget. E határozatról táviratban értesítettek Széll Kálmán miniszterelnöket és a jelenleg Polgárúban tartózkodó grótot. Az összes magyarok és a mérsékelt autonomisták, köztük Maylánder podeszta is Batthyányhoz csatlakoznak. Nehány ember Zanella tanitót akarja fölléptetni, aki a villamos vasut ellen rendezett tüntetésben részt vett.

A pápai szabadelvűpárt elnökének Széll Kálmán miniszterelnök a következőleg válaszolt:

Szél József pártelnök urnak Pápan. Nagy örömmel vettem az igazan lelkesedéstől álnatott megleghangu üdvözletüket, melyben személyem iránti ragaszkodásuknak eddigi működéseme nézve oly hizegöl szavakban adnak kifejezést. Meg lehetnek győződve, hogy irántam táplált érzelmeiket, amelyekre oly nagy súlyt helyeztek, hasonló melegséggel viszonozom. Megtisztelő figyelmükért mély köszönetet mondok. Széll Kálmán.

A miniszterelnök Timár Károlyhoz, a vizaknai szabadelvű Söpkész-párt elnökéhez a következő táviratot intézte:

Azok a meleg és lelkes szavak, amelyekkel hozzám való bizalmukról és ragaszkodásukról oly közvetlenséggel biztosítottak, nagyon becsesek előttem, mert biztosítékát képezik azon érzelmeik valódságának, komolyosságának és tartósságának. Ez teszi nagyon becsessé előttem a szives üdvözölő táviratot, melyért hálás köszönetemet fogadják. Széll.

Balassagyarmatról táviratozzák: Nógrádvármegye

tegnap közgyűlést tartott, amelyen báró Jessenszky Sándor megtámadta a főispánt, mert a gyarmati választókerületben a főispántól, aki fegyelmi vizsgálat alatt van és már hetek óta ki van nevezve a rimaszombati pénzügyigazgatósághoz, ma is hivatalban van és gróf Forgách Antal mellett korteskedik, továbbá a lesti körjegyző, aki kórházi gondnoknak van kinevezve, szintén hivatalában van és szintén korteskedik. Hozzátette még, hogy a főispánnak 24 óra alatt le kellene mondani a hivata árol. A főispán azt válaszolta, hogy a főbíró azért van hivatalában, mert a lemondását még nem adta be az alsópánnak, a lesti körjegyző pedig azért nem foglalta meg el hivatalát, mert a kaucaió még nincs meg, de elhivta, hogy október elsején, de még a választások előtt foglalta el hivatalát. Jessenszky vádjait pedig a korteskedés tekintetében mindaddig visszautasítja, amíg azokat Jessenszky adatokkal be nem bizonyítja. Ha a korteskedésről tudna, meglelte volna a megtorló intézkedéseket. A főispáni állásáról pedig sajnálatára Jessenszky kedvezéert nem mond le. A választ a közgyűlés nagy többséggel tudomásul vette.

Héjasszalváról táviratí uton a következő nyilatkozat közzétételére kéreztünk fel:

A székelykeresztúri választókerületben, mint a kerület szabadelvűpártjának jelöltje, több napon át tartó körúton lévén, csak most értesülök arról, hogy a gergelyszentmiklósi választókerületben az a hir terjedt el, hogy én szabadelvű-programmal öt szándékozom képviselőjelöltnek jelépni. Erre a hirre vonatkozóan szerencsém van a t. szerkesztéséget annak közlésére kémi, hogy én a gergelyszentmiklósi kerületben mint képviselő-elölt, egyáltalában nem szándékozom jelépni.

Bedő Albert.

Az edelényi kerületben Ragályi Béla, a szabadelvűpárt jelöltje báró Radvánszky Géza, Szathmáry Király Pál, Sárkány Kornél és a kerület többi kitűnőségeitől kisérve, ma Szentdrón tartotta meg programbeszédét. A választók lovas-bandériummal fogadták a jelöltet, ki dr Fodor üdvözölő beszéde után mondta el programbeszédét, melyben a politika minden fontosabb kérdésére kiterjeszkedett.

Komáromban három párt van, u. m. Tuba János takarékpénztári igazgatója, ki már két cikluson keresztül volt képviselője, kormánypárti; Jánosy Lajos evangéliikus lelkész (Kossuthista) és Králók Ferenc asztaloslegede szociáldemokrata programmal.

A zirczi kerületben dr. Major Ferenc néppárti és André Gyula szabadelvűpárti jelöltekkel szemben jelölték dr. Ferenczy Árpád Kossuth-párti programmal. A választáson erős küzdelem várható és valószínűleg pótválasztás lesz.

A szentendrői kerület szabadelvűpártjának megtartott értekezletén Luppó Péter volt képviselőt egyhangyul jelölték s ez alkalommal Széll Kálmán miniszterelnöket és Podmaniczky Frigyes táviratlag üdvözölték.

Lugosról távirják: Patyánszky Elek tegnap délután tartotta programbeszédét. Programában Széll ügületben hívekné mondta megát. A nemzetiégi kérdésről bővebben nyilatkozott.

A morva-szentjánosi választókerületben báró Jessenák István lépett föl szabadelvű programmal Kubina József néppárti jelölt ellen, aki a kerületet eddig képviselte.

Nagy-Szent-Miklósról írják: Gróf Nákó Kálmán, a kerület eddigi képviselője lemondott a jelöltségről s erről nyílt levélben értesítette a választóit. A szabad-élvárpárt egységű jelöltje most Rónay Ernő.

A nagy-iklói szabadalvópárt tegnap itt népes értekezletet tartott, melyen gróf Wass Béla jelölték képviselőnek, aki programbeszédét rögtön megtartotta.

A ráczevei kerület szabadalvópárti jelöltje, Blaskovich Sándor tegnap tartotta programbeszédét Török-Láinton és Budafokon, ahol ívesen fogadták. A szabadalvópárt erősen csoportosult jelöltje zászlója körül, míg a néppárt, amely az utolsó pillanatban dr. Jankovich Jenő budapesti ügyvéd személyében jelöltet állított és akit a papsg erős támogat, alig számíthat 3-500 szavazatra.

A nagy-szöllősi választókerületben harmadik jelöltül dr. Csank Béla lépett fel.

Nagy-Szebenben a mai választó-gyűlés az I. kerületben a volt képviselőt, Brückner Vilmost, a II. kerületben Lindner Gusztáv nyugalmazott közvári ügyvetni tanárt jelölté. Mindketten pártönkivüliek. Kereszténysziget jelöltje a pártönkivül Schwickler Henrik volt képviselő.

Az abrudbányai kerületben újabb dr. Ferencz József, a kolozsvári unitárius püspök fia és Alalensky Károly lépett fel szabadalvó programmal. Eberzényi, az eddigi jelölt vasárnap tartja programbeszédét.

Kecskeméten Rakovszky István az alsó kerületben betegsége miatt nem tartható programbeszédét, de a jelöltségtől nem lépett vissza.

Nyiregyházaól táviratozzák: A bogdányi kerületben Kállay Lipót Kossuth-pártival szemben dr. Horváth József Ugron-párti, Nyiregyházaól Benes László Kossuth-pártival szemben Smitska Endre pártönkivül programmal lépett. A nagy-kálói kerületben Mezössy Bélaának Lázár Pál Ugron-párti az ellenjelöltje.

A kassai szocialisták ma Tóth Lajos budapesti agitátort jelölték.

Katonák a választásokon. Pestmegye több kerületéből katonaság kirendelését kérték a választási elnökök a választások alkalmára. A hadtestparancsnokságok csak redukált számban adhatnak ezuttal katonaságot, minthogy az öreg katonák ideje épp most telt le. Míg a Bánffy-féle választások alkalmával még az újoncoknak is ki kellett vonulniuk s így is kevés volt a katonaság, addig most egy zászlóaljtól legfeljebb, ha száz ember kivonulhat. Az alacsony katonai létszám miatt azt tervezik az egyes hadtestparancsnokságok, hogy Galiciából és Felső-Ausztráliából kérnek kiegészítő csapatokat a választások tartamára, hogy így lehetőleg eleget tehesse nek az egyes kerületekből jövő megkereséseknek.

Választási naptár.

Október 2-ikán választ: Abauj-Tornamegye (7 kerület), Alsó-Fehérmegye (4), Aradmegye (7), Arvamegye (2), Baranyamegye (7), Barsmegye (3), Békésmegye (2), Biharmegye (12), Brassómege (2), Borsodmegye (6), Csanádmegye (2), Csikmegye (4), Esztergommegye (2), Fejérmegye (5), Gömör-Kis-Hontmegye (6), Györmegye (3), Hajdúmegye (3), Háromszékmege (4), Hunyadmegye (6), Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye (6), Kolozsmegye (4), Komárommegye (4), Krassó-Szörénymegye (7), Liptómege (2), Máramarosmegye (6), Nasonmegye (2), Nagy-Küküllőmege (4), Nyitra-megye (11), Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye (11), Pozsonymegye (8), Sárosmegye (6), Somogy-megye (8), Sopronmegye (6), Szabolcsmege (5), Szebenmegye (4), Szepesmege (6), Szilágymege (6), Temesmegye (9), Tolnamege (6), Torda-Aranymegye (4), Torontálmegye (11), Trencsénmegye (8), Turócmege (2), Ugocsa-megye (2), Ungmegye (4), Vasmege (10), Veszprémmege (6), Zala-megye (9), Zemplénmege (8).

Városok: Budapest (9), Arad, Baja, Bánffy-Hunyad, Besztercebánya, Békés, Békés-Csaba, Czegled, Debreczen (3), Eger, Esztergom, Gyöngyös, Győr, Gyulafehérvár, Gyula, Hajdú-Böszörmény, Halas, Jászberény, Kecskemét (2), Kolozsvár (2), Komárom, Körmöcbánya, Liptó-Szent-Miklós, Makó, Maros-Vásárhely (2), Nagy-Kőrös, Nagy-Szöllős, Oláhtalu, Pápa, Pozsony (2), Rózsahegy, Sepsiszent-György, Sopron, Szamosújvár, Szarvas, Szeged (2), Székesfehérvár, Szombathely, Temesvár, Ujvidék, Vizakna, Zenta, Zombor.

3-ikán: Beregmegye (4), Borsodmegye (6), Fogaras-megye (2), Hevesmegye (5), Szatmármegye (8), Udvarhelymege (3), Zólyom-megye (3).

Városok: Abrudbánya, Brassó (2), Breznóbánya, Erzsébetváros, Hódmező-Vásárhely, Kassa, Körmöcbánya, Miskolc (2), Nagy-Kikinda, Nagyvárad, Nyiregyháza, Szatmár-Németi, Selmeczbánya, Székesfehérvár.

4-ikén: Hontmegye (3).

5-ikén: Városok: Gyula, Kézdivásárhely, Nagybecs-kerek, Szabadka (2).

6-ikán: Városok: Fiume, Szentés, Versecz.

8-ikán: Város: Fegyeháza.

10-ikén: Város: Csongrád.

KÜLFÖLD.

Német katonák Bécsben.

Bécs, szeptember 27.

A Khinából hazatérő német katonák ma délelőtt megérkeztek Bécsbe, a császárváros lakosságától lelkesen fogadták. Az őszi verő ényes nap is hozzájárult ahhoz, hogy a német zászlóalj bevonulása valóságos bírópálm volt és látni lehetett, hogy a szövetséges nérodalmi csapatai iránt érzett rokonszenv felülmúlta a kíváncsiságot. Azokat az utcákat, amelyekre a zászlóalj bevonult már tíz órákor óriási közönség töltötte meg. Nagyon sok házról német lobogó lengtet. A Schwarzenberg-téren fölállított tribün zsúfolva volt. A fogadás a déli vasut pályaudvarán ment végbe s nagyon ünnepes is meleg volt.

A harminhárom kocsiból álló és két lokomotív-tól vitt vonat 11 óra 10 perkor érkezett meg. Üzküll-Ghyllenband gróf hadtestparancsnok vezérkarával, a német nagykövetség tagjaival és a polgári vendégekkel a vonat elé sietett. Förster őrnagy, a német zászlóalj parancsnoka tropikus egyenruhát viselt s mellét rendkívül sok kiüntetés díszítette. Miután a német tisztek a vonatról lezállottak, gróf Üzküll előlépett s a következő beszédet mondotta:

— Szívből üdvözlöm önöket és kérem, legyenek meggyőződve, hogy nagyon örülünk, hogy önöket nálunk láthatjuk, annál is inkább, mert ez a zászlóalj rendkívül súlyos viszonyok között, minden képzeletet meghaladó módon kiüntette magát.

Ezután Lueger polgármester intézett beszédet a zászlóaljhoz és ezt mondta egyebek között:

— Megjelenésükben újabb zálogát látjuk annak a barátságának, amely hazánkat az önékével összeköti s amely, kívánom, örökké tartson.

A zászlóalj tisztjeinek átadták Bécs város albumát. Förster őrnagy zászlóalj-parancsnok megköszönte a megtisztelő fogadást és a szíves üdvözlést. Azután Romberg német követségi tanácsos és báró Chlumecky üdvözölte a zászlóaljat, mire Förster őrnagy bemutatta a hadtestparancsnoknak a német tiszteket.

A csapatok ezután, a német zenekarral önkön, a praterkaszárnába mentek. Amerre az utcákon elvonultak, a kivezényelt tisztek és katonák, mögöttük pedig a lakosság ezrei állottak sor-alat. A zenekar, mely a pályaházban az osztrák néphimnuszot játszotta, a csapatok elindulásakor rázendített a Radetzky-indulóra. A közönség pedig heil- és hochkiáltásokat hallott. A Schwarzenberg-téren a zászlószázad a zenekarral együtt a Burg felé vette útját, míg a többi század Üzküll-Ghyllenband hadtestparancsnokkal, egy közös hadseregbeli zenekar kíséretében, tovább ment a Práter felé. A zászlószázad a Burgban a belső udvaron, a régi birodalmi kancelláriával szemben foglalt állást. Az osztrák néphimnusz hangjai közepette a szokott ünnepes szertartással bevették a zászlót a kancelláriába. Miután Förster őrnagy onnan visszatért a század Ferenc császár szobra elé ment és tisztelt. Ebben a pillanatban megnyílt a birodalmi kancellária középső ajtaja, melyből kilépett a király, aki porosz tábornagygy egyenruhát viselt a fekete sarsend szalagjával. A nagy számmal összegyűlt közönség lelkes örömrivalgással üdvözölte ő felségét. A német Ferenc-gránátosok zenekara a néphimnuszot játszotta és a katonák tisztelegtek. Ő felsége meghallgatta Förster őrnagy zászlóaljparancsnok jelentését, azután elépett a század aréale előtt, majd megállt a rotunda-épületnél, hogy elléptesse maga előtt a századot. A csapat oszlopokba sorakozott és feszes díszmenetben elvonult a király előtt, mialatt a zenekar a Radetzky-indulót játszotta és a közönség lelkesen hurrajozott. Ő felsége megelégedéssel nyilatkozott Förster őrnagy előtt a csapat kitűnő állapotáról és feszes tartásáról, azután a közönség lelkes ovációi között elhagyta a Burg-udvart, mire a német század kiment a prater-kaszárnába.

Délben egy órákor a német tisztek a 45. gyalogezred tiszti-étkezőjében viláreggeliztek. A legénység, mely a kaszárnában ebédelt, délután közös hadseregbeli altisztek vezetésével megtekintette a várost. A német csapatoknak a kaszárnába való bevonulása után megjelent Apor szárnyegyb, aki a német csapatokat ő felsége nevében üdvözölte s elhozta a kiüntetésekét. Gróf Üzküll-Ghyllenband hadtestparancsnok először a tiszteknek, azután az altiszteknek ünnepesen átnyújtotta az ő felsége által adományozott rendeleteket és érmeket. Midőn a szertartásnak vége

volt, Förster őrnagy az udvar közepére lépett és messze hallható hangon a hadtestparancsnokhoz a következő beszédet intézte:

Kegyelmes ur! A rendkívüli kegyelemért, melyben engem és zászlóaljamat ő császári és királyi apostoli felsége a rendjelek adományozása által épp most részesített, nem tudom megtalálni a hála méltó szavait. Meg akarom kísérelni, hogy háromszoros hangos hurra-kiáltással kifejezést adjunk érzelmeinknek és kérem nagyméltóságodat, hogy melyen érzett köszönetünket a nagy kiüntetésért, mely bennünket büszkévé tesz, a trón számlájához eljuttassa. Ő császári és királyi apostoli felsége, Ausztria császára és Magyarország királya hurra! hurra! hurra!

A német csapatok tisztjei és legénysége lelkesedéssel ismételték ezt a kiáltást mire gróf Üzküll-Ghyllenband hadtestparancsnok háromszoros hooht kiáltotta a német császárra, amit szintén lelkesedéssel ismételték.

A tiszti étkezőben adott reggelen Förster őrnagy Ferenc József császár és királyra és Kuk ezredes Vilmos császárra mondott felkőszöntöt. Mindkét tőszót viharos tetszéssel fogadták. Zednik ezredes a 43. gyalogezredől, egyuttal laktanyaparancsnok, akinek a német csapatokat a kaszárná részéről kellett volt üdvözölnie, kevéssel a csapatok megérkezése előtt megbotlott egy drótkerítésen, elesett és eltörte jobb karját, úgy hogy ágyba kellett fekdünie.

Bécs, szeptember 27.

A Hofburgban ma este a kínai csapatok tiszteletére udvari ebéd volt 94 terítéssel. Jelen voltak: Ferenc Ferdinánd, Ferdinánd Károly és Rainer 16-hercegek, báró Romberg német nagykövetségi tanácsos és a nagykövetség személyzete, Förster őrnagy zászlóaljparancsnok a zászlóalj összes tisztjeivel, Capriai zenészlőhadnagy, a legelső udvari méltóságok, Beck vezérkari főnök, Welsersheimb honvédelmi miniszter, Kriehammer közös hadügyminiszter és a helyőrség tábornokai. Az ebéd folyamán a király a következő felkőszöntöt mondta a német császárra:

Vilmos császár ő felsége drága barátom méltóztatott elrendelni, hogy a 2. keletázsiai gyalogezred második zászlóalja visszatérte alkalmával először is a mi partunkra lépjen és azután Bécsben át utazzék haza. A legszivesebben üdvözlöm a harcokban és a háboru összes nélkülözölkés között kipróbált zászlóaljat. Hü fegyverbaráti érzelemtől áthatva, egész véderóm bajtársi üdvözlötét fejezi ki a zászlóaljnak. Ha önök, uraim a legállhatatosabb kötelességteljesítés büszke tudatában hazájukba érkeznek, ha Németország összes vidékeiről baráti üdvözlések ujongják körül önöket és fennkölt legfőbb haduruk kegyteljes megelégedéssel fog önökre tekinteni: akkor emlékezzenek szívesen vissza azokra a napokra is, amelyeket önök osztrák-magyar bajtársaikkal a távol Kelet-Azsiában és most itt is együtt töltöttek. Amit önök és mi önökkel együtt érzünk, azt abba a kiáltásba foglalom össze: Eljen ő felsége Vilmos császár.

Ő felsége Förster őrnagynak a hadi ékítménynyel ellátott II. osztályú vakoronarendet adományozta. Azonkívül még sok tisztert, altisztert és közlegényt rendjellel, illetve vitészégi éremmel tüntetett ki.

Bécs, szeptember 27.

Förster zászlóaljparancsnok és az összes német tisztek a „Niederwald“ német birodalmi egyesület meghívására lakomára jöttek az egyesület helyiségébe. Romberg német ügyvivő szívesen szavakban köszöntötte lel Ferenc József királyt. A zenekar az osztrák néphimnuszot játszotta. Brause, a Niederwald elnöke felkőszöntöt mondott a német császárra, amit a „Heil dir im Siegeskranz“ hangjai mellett lelkesedéssel fogadták.

Berlin, szeptember 27.

A Khinából hazatérő német csapatoknak Triestbe érkezése alkalmából Vilmos császár Ferenc József királyhoz rendkívül meleghangú üdvözlő-táviratot intézett, amelyben örömet fejezi ki, hogy a Khinából hazatérő német zászlóalj meg fog jelenni a király előtt és jó kondícióban fog tisztelegni.

Berlin, szeptember 27.

A Berliner Neueste Nachrichten a német csapatok Ausztriában való látogatásáról ezt írja: A keletázsiai német zászlóalj az után az ünnepes fogadás után, amelyben a régi és mégis oly szép jövőji triestti kikötőben részesült, Bécsbe utazott. Ferenc József császár és király ő felsége szombaton meg fogja nézni kínai harcossainkat. Ez az egyszerű katonai formákban végbemenő esemény ékesen szóló bizonyossága két közép-európai birodalom között fönnálló szövetség bensőségének. A hármasszövetség nemcsak mint a béke bástyája teljesített eléggé meg nem beosúlhat missziót, hanem igazán szabadítóként működött, mert minél tovább

állott fön, annál inkább eloszlatta a háborútól való aggodalmat és annál több erőt állított a béke művének szolgálatába. Németországban és Ausztria-Magyarországban, de az egész világon is tudják, hogy a Habsburgok trónusán ülő tiszteletreméltó uralkodónak államérti bölcsesége és törhetetlen szövetségi hűsége a béke legerősebb támaszai közé tartozik. Németország tehát a messze távolból hazatérő fiait a dunnamenti császárváros felé való utjokon azzal a benső kívánsággal kíséri, hogy Ferenc József császár és király ő felsége abban a katonai üdvözlésben, amelyet kínai harcosaink, mint a német hadsereg képviselői székülésében neki be fognak mutatni, újabb bizonyítékot lássa annak a tiszteletnek, amelyet császáruk felsége szövetségstársa iránt Németországban éreznek.

Lord Kitchener lemondása.

Budapest, szeptember 27.

Az angolokat tegnap este egy minden eddiginél kellemetlenebb és kinosabb hír lepte meg. A hír, mely londoni katonai körökből terjedt el, nem kevesebbet mond, mint azt, hogy Lord Kitchener, aki tavaly november utolsó napján vette át az afrikai csapatok parancsnokságát, lemondott a főhadvezéreltről. Hogy a dervisek győztes leverőjének nem sok kedve lehet a győzhetetlen boerok ellen harcolni, az csak természetes, mikor kétségtelen tény, hogy a délafrikai katonai helyzet az angolokra nézve ma sokkal rosszabb, mint tíz hónappal ezelőtt volt, mikor Kitchener a hazatér Lord Robertstől átvette a főhadvezéreltet. A leköszönés okát abban keresek, hogy Kitchener és Brodrick hadügyminiszter közt nézeteltérések fognak fenn. Kitchener ugyanis, látva, hogy a boerok ellenállása nem gyengül, hanem jelentékenyen és félelmesen erősödik, újabb csapatokat kért, amit azonban Brodrick visszautasított, mert egyelőre sehol sincsenek rendelkezésre álló csapatok. Ilyenformán a délafrikai háborúnak csakugyan hamarosan vége szakadhat, még pedig az angolok csufos kudarcával, akik nemcsak visszaveszethetik az 1900. május 28-án annektálnak kijelentett Transvaalt és Oranje szabadállamot, hanem kiszorulhatnak Natáliból és a Fokgyarmatból is. Egy félhivatalos távirat alaplatannak nyilvánítja ugyan a Daily News utján elterjedt hírt; de hogy ilyesmire egyáltalában csak gondolni is lehetett, ez a legnagyobb mértékben jellemző az angolok helyzetére nézve.

London, szeptember 27.

A Daily News azt a tegnap este katonai körökben elterjedt hírt közli, hogy Kitchener a közte és Brodrick hadügyminiszter között támadt nézeteltérések miatt lemondott a délafrikai hadak főparancsnokságáról. A kormány állítólag azt kívánta, hogy Kitchener vonjon vissza egy intézkedést, amelyet tett, de Kitchener megtagadta ennek a teljesítését. A kormány állítóg egy igen magas állású személyiséget kért föl közbenjáróul.

London, szeptember 27.

A boerok legutóbbi hadműveletai egészen új helyzetet teremtettek. A legújabb hírek szerint éppen nem tulzott az az állítás, hogy az angolok helyzete rendkívül kedvezőtlen és veszedelemes. Botha, De Wet, Krutinger, Mayer Lukács boer tábornokok és Steynelnök, aki most Botha főhadiszállásán van, nagy és gondosan előkészített haditervet dolgoztak ki, amely szerint az összes csapatok egyszerre elárasszák Fokföldet és Natáit és hogy az első nagyobb sikerek után hivatalosan annektálják az okkupált kerületeket és esetleg az összes brit gyarmatokat, hogy így a fokföldi és natáli hollandusok általános fölkelésének erős és egészséges alapot adjanak. Ez a terv nehézkés s messzire kiadatónak látszik ugyan, de nem fantasztikus s a boeroknak most sokkal több kilátásuk van megvalósítására, mint bármikor a hadjárat megkezdése óta.

A Fokgyarmatot elárasztó burgherek legelső előőrsi egyes légvonalban már csak körülbelül a negyven angol mérőöldnyire vannak Fokvárostól. A Fokvárostól érkezett magánlevelek sokkal nagyobbban mondják a föllázadt hollandusok számát, semmint hivatalosan bevallják és Fokvárosban egy csöppet sem titkolják, hogy a hollandusok csak a megfelelő és régóta várt alkalmat várják, amilyen a transvaali és az oranjeiaknak most jelentett közös előrenyomulása, hogy egyszerre valamennyien föllázadjanak. Botha, De Wet és Krutinger összesen körülbelül 13 000 emberrel rendelkeznek, minthogy továbbá a boerok időközben sok ágyút és lövésztörőket is rejtekhelyükből, valószínűleg jelentékeny

tűzességgel is el lesznek látva, a mihez még az angoloktól a mult héten elvett ágyuk is járulnak. Így tehát a bátor burgherek legújabb haditerve sokkal több sikert ígér, semmint az angolok be merik vallani.

Pétórvár, szeptember 27.

A Peterszurszkija Vjedomoszi egy a boerok soráiban küzdő orosz mérnök levelét közli, amelyben az illető azt írja, hogy a boer harcosok száma körülbelül 25 000, akik elegendő lövészerrel és eleséggel rendelkeznek. Hogy mindezt honnan szerzik be, azt nem árulhatja el. Levelét azzal végzi, hogy ha még három hónapig ilyen sikerrel tudnak hadakozni a boerok, akkor az angolok kénytelenek lesznek békét kötni. Az angol hadsereg teljesen demoralizálva van.

London, szeptember 27.

A Standardnak egy durbani távirata megerősíti az e hó 23-án Standardonál történt vasuti szerencsétlenségről szóló jelentést. A szerencsétlenséget egy sin elgörbülése okozta. A vonat gárda-dragonosokat szállított, akik közül hat meghalt és 36 megsebesült.

London, szeptember 27.

Brüsszelben és Hágában tegnap az a hír terjedt el, hogy a brit csapatok Dél-Afrikában ismét nagy vereséget szenvedtek. Hír szerint 200 emberük meghalt, sokan megsebesültek, két ágyút pedig elfoglaltak a boerok.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Budapest, szeptember 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— Személyi hír. Gróf Apponyi Albert má Budapestre érkezett.

— A király nevenapja. A jövő pénteken, október 4-én lesz a király ő felsége nevenapja. Az ország és a főváros közönsége, mint minden évben az idén is megünnepli ezt a napot. A hivatalos főistentisztelet pénteken délelőtt 10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban, hol Vaszary Kólos bibornok-hercegprímás fő pontifikáláni fényes papi segédlet mellett. A Te Deum-on ott lesznek a kormány tagjai, az idegen államok budapesti képviselői, a polgári és katonai hatóságok tejei. — A katonaság részére a budavári helyőrségi templomban lesz a hálaadó istentisztelet délelőtt 9 órakor, amelyen Lobkowitz Rudolf herceg, hadtestparancsnokkal az élén megjelennek a tábornokok, a szolgálatmentes törzs- és főtiszték. Itt a nagymisért Ványa Ferenc katonai prépost-plébános mondja a nagyobb papi segédlettel.

— Gratuláció. A cári pár gratulált Draga királynénak a születésnapja alkalmából. Belgrádból jelentik, hogy Miklós cár megbizta Czarikov belgrádi orosz ügyvivőt, hogy Draga királyné születése napja alkalmából fejjeze ki neki a cárné és az ő nevében szerencsekívánatait. A pétervári udvar szóval nem hidegült el a szerb királyi pár ellen s azok a szétválasztó törekvések, amelyekhez állítólag Natália is hozzájárult, nem váltak be.

— Az angol királyi pár veszedelemben. Hamburgból táviratozza tudósítók, hogy Twistringenben, egy vasuti állomáson Bréma és Köln között riasztó hírek kelttek szárnyra arról, hogy az angol királyi párnak külön vonata Kiebből Vlissingenbe való útjában nagy veszedelemben forgott és csak csodálatos véletlennek köszönhető, hogy ki nem siklott. E hírek szerint az a sínpar, amelyen a különvonatnak át kellett haladnia, meg volt repedve. Állítólag idejekorán észrevették a veszedelmet és az udvari vonatnyomában más sínparra terelték. Ezzel szemben ugyan csak Hamburgból jelenti egy távirat, hogy az elhárított veszedelemtől szóló hír mese, a sínpar nem volt hibás, nem is kellett más sínre terelni az angol királyi pár külön vonatát és hogy az udvari vonat ugyanazon a sínparon tette meg az utat, amelyen a cári pár is utazott.

— Wenckheim Béla szobra. Kisbőden e hó 30-án leplezik le Wenckheim Bélának Fadrusz János által készített szobrát. Az ünnepélyen Széll Kálmán

miniszterelnök s a kormány többi tagjai is megjelennek s az ünnepi beszédet Darányi Ignác földművelésügyi miniszter mondja.

— Négy uralkodó találkozása. Fejedelmeknek sokféle tervben lévő találkozásáról jelentek meg hírek s ezeknek nyomán ugyancsak nagyszámban cáfolatok is. Minde cáfolatok ellenében is egy pétervári tudósítás elég határozott hangon egyszerre négy uralkodó találkozását jelzi. A pétervári diplomáciai körökben állhatatosan tartja magát az a hír, hogy Varsó mellett Skjernevicében találkozni fog: Miklós cár, Vilmos császár, Ferenc József és Viktor Emánuel királyok. A négyes találkozó eszméjét Vilmos császár penditette meg Danzigban, mert szűkeseknek tartja, hogy több olyan kérdést tisztázzanak, amelyek a hármasszövetséget érdeklik és különös súlyt helyez arra, hogy ez a beszélgetés Oroszország területén történjen. Ebből azt következtetik, hogy főképpen a Balkán-kérdésről van szó és tekintve azt, hogy az olasz királyt is meghívják a találkozóra, bizonyos, hogy az albán-kérdés is szóba kerül, amely kérdésről különben már a cár és Vilmos császár Danzigban is beszéltek. A találkozás eszerint még október közepe táján történne meg. Skjernevicéből Vilmos császár Viktor Emánuel királylyal együtt Pétervárra utazik, ahova már Augustusa német császárné és Heléna olasz királyné előbb elutaznak, míg Ferenc József király Skjernevicéből egyenesen Bécsbe tér vissza. A találkozó híreinek komolyságát látják abból is, hogy Skjernevicében sürgős munkálatokat végeznek. Pétervár legnagyobb butorkereskedői vaggonszámra szállítják oda a pompás butorokat.

— Wlascics Szegeden. Wlascics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a ma délelőtti gyorsvonattal az iparművészeti kiállítás megtekintésére Szegedre érkezett. A miniszter már eleve minden fogadtatás mellőzését kívánta s érkezéséről is csak Kallay főispánt értesítette ugyan, mégis üdvözlésére a pályaudvaron a főispánon kívül megjelentek László helyettes polgármester s a szegedi felsőbb iskolák igazgatói élükön Platz főigazgatóval és Teryina taniügyi fővel; a szegedi képzőművészeti társulat részéről Stelzl Frigyes és Erdélyi Béla voltak jelen. Wlascics a pályaudvarról egyenesen a kulturpalotához hajtott, ahol behatóan megtekintette a kiállítást és többször kifejezést adott elismerésének. Megtekintette a kulturpalotában elhelyezett Somogyi-könyvtárt is, ahol Tömörkény István könyvtárnok ka-lauzolta, akinek hivatalos elfoglaltsága mellett is kifejtett nagy irodalmi működéséhez a miniszter szíves szavakkal gratulált. Mintegy két órai időzést után hagyta el Wlascics a kulturpalotát amelynek csarnokában a távozáskor László helyettes polgármester mondott a város közönsége nevében meleg köszönetet azért a támogatásért, amelyben Wlascics a szegedi kiállítást és általában Szeged város közművelődési intézményeit mindenkor részesítette.

A miniszter, akinek kormányzata alatt Szeged város már több tanintézetet gyarapodott, az egybegyűit urak előtt hangsúlyozta, mily sarkalatos pontja az ő kulturpolitikájának a magyar városok közművelődési intézményeinek fejlesztése és emelése; örömmel látja Szeged város közönségében a közoktatásügyi valamint a magyar művészet iránti meleg érdeklődést és lelkesedést. A miniszter ezután a közönség lelkes éjénzése között Kallay főispán lakására hajtott, ahol délben a főispán vendége volt. Ebből után még a felső kereskedelmi iskolát, a felsőbb leányiskolát és több más tanintézetet tekintett meg. Legtovább a felső kereskedelmi iskolában időzött, ahol több kérdést intézett a tanulókhöz, egyebek közt azt is tudakolva, hanyan és kik számlázhatnak majd önálló kereskedelmi pályára lépni; Wlascics lelkes szavakkal buzdította az ifjakat, hogy e pályára, amelyen való előrenhaladásukhoz és boldoguláshoz nagy nemzeti érdekek fűződnek, buzgalommal készüljenek. Wlascics miniszter végül Kallay főispánnal körülkoszosított a városban, amelynek közönsége őt mindenütt lelkesen üdvözölte s a délutáni gyorsvonattal a pályaudvaron egybegyűltek éjénzése közt visszatazott Budapestre.

— A Nemzetközi Diákszövetség kongressusa. A Nemzetközi Diákszövetség legközelebbi kongresszusát a jövő esztendőnek október hónapjában itt Budapestben tartják meg. A diákszövetség ezidő szerint való etnöke, dr. Ludvig Rezső magyar ember. Széll Kálmán kormányelnök és Wlascics Gyula közoktatásügyi miniszter máris megígérték, hogy a diákszövetség jövő esztendői kongresszusát anyagilag is támogatni fogják. Ma délelőtt Zsembery István, a szövetség főkonzulja és Hindy Zoltán konzul Halmos János polgármesternél tisztelegtek, hogy tőle a kongresszusnak a főváros részéről való támogatását kérjék. A polgármester igen szívesen fogadta a küldötteket és megígérté, hogy a kongresszus érdekében a tőle telhető megteszi. A diákszövetség olaszországi osztálya ma arról értesítette dr. Ludvig Rezső elnököt, hogy az olasz kultuszminiszter is belépett a szövetségbe, dr. Dotti G. A., a Nemzetközi Diákszövetség olasz osztályának szeniora pedig a jövő héten Budapestre jön, hogy itt a kongresszus dolgában tárgyaljon.

— **A halott herceg hazakerkezése.** Messze idegenből, tengereken át hozták haza Franciaországba a halott orleansi Henrik herceget, akit tudományos kutatások közben Ázsiában ért utól a vég. Ma délelőtt Marseillebe érkezett Indiából a halottat hozó hajó. A herceg unokaöccse, *Fülöp* orleansi herceg, a francia trónpretendens ebből az alkalomból jelét adja rokoni szeretetének és a marseillei kikötő egyik tórházában katafalkot emeltetett. De kegyeletének tüntető módon is kifejezést szándékozik adni, amennyiben meghagyta *Maroussa* yachtja legénységének, hogy az „orleansi hercegi család fejének” szánt koszorút nyílt utcán, tüntetőleg vigye a pályaudvarra. Az elhunyt herceg apjának, *Chartres* hercegnek azonban nincs inyére ez a tervezettség. Csendet akar, nem szeretné, ha a royalistáknak tüntetésre nyílnék alkalma. Teljes egyszerűség a kívánsága halott fiának a fogadásánál s még azt sem akarta, hogy a *Maroussa* találkozzék a kikötőben a halottat hozó *Océanien*-nal. A herceg holttestét, míhelyt a hajó horgonyt vetett, a pályaudvarra szállították. Az Orleáns-család tagjai, barátjai és nagyszámú közönség kísérték a koszorúkkal borított koporsót. A gyarmatügyi miniszter is képviseltette magát a szomorú aktusnál.

— **A dunántúli királygyakorlatok után.** A pécsi nagy hadgyakorlat befejezése után a Déli Vasutnak vált feladatává, a magy. kir. államvasutak Szigetvár, Szt-Lőrinc és Pécs állomásain berakandó csapatok részére 11 vonatot 480 teljesen felszerelt üres kocsival Barscon a magy. kir. államvasutaknak átadni s 4 vonatot 123 üres kocsival, 120 hadihid-készlet bepakolása céljából a déli vasut üzemében levő bars-pakráci vasutnak Slatina állomáson rendelkezésére bocsátani, továbbá ugy Barscon, mint Teresovaz-Suhpellein is, összesen 30 személykocsit és 30, katonaszállítmányokra berendezett teherkocsit tartálékban tartani. A Szigetvár, Szent-Lőrinc és Pécs állomásokon berakott csapatokat a *Déli Vasut* 26 hadgyakorlati vonattal Barsról Gyékényesre, Pettauba, Keszthelyre, Kőszegre, Sopronba és Bécsbe, három hadgyakorlati vonattal a bars-pakráci vasut Verőce-Virovitica állomására, a Slatina állomáson megrakott hadihid-készlet vonattal Barscon át Pettauba szállította és egy ilyen vonatot Slatinán a magy. királyi államvasutaknak Budapestre való továbbítás végett adott át. A százhusz hadikészletből álló utászvonatnak Slatinán éjjel való megrakása, tekintettel e helyi érdekű vasuti állomás korlátolt térbeli viszonyaira, a legközelebbi több előkészületeket és intézkedéseket igényeltek, amely feladatot a déli vasut vezető közvegei a legokoszerűbben oldották meg, úgy hogy a berakást a szakadó esőben is a legrövidebb idő alatt akadálytalanul végezheték. A nagy munkát az ideiglenes homlokkrakodó park létesítése és a pályaudvar, valamint a melléképületeknek 10 villamos ivilámpával való megvilágítása lényegesen megkönnyítette. Az összes hadgyakorlati vonatot a déli vasut vonalain, valamint az üzemében levő bars-pakráci és Kőszeg-szombathelyi vasuton, egész átutastukban akadálytalanul és pontosan, menetrendszerűen közlekedtek.

— **A csorbai tó idegen kezén.** Ismételt az új sajtókat a lapok és senki sem cáfolta meg, hogy herceg *Hohenlohe* javarinai nagybirtokos megvette a Csorba-tavat és vadregényes vidékét a hozzátartozó földépületekkel együtt. Allítólag mindössze egy millió koronát adott érte *Szentiványi József*nek, a Csorba-fürdő eddigi tulajdonosának. *Iglói* levelezőnk távirata szerint az ottani turistákat is kellemetlenül érintette e birtokvásárlás híre, annyival inkább, mert most már a Magas Tátrának legalább fele idegen kézben van.

— **Az osztrák sajtó-törvény reformja.** Az osztrák könyvnyomda-tulajdonosok országos szövetekezete küldöttség után kérvényt intézett *Koerber* miniszterelnökhez s abban szóvá tette azokat a híreszteléseket és hírlapi közléseket amelyek szerint a kormány reformálni kívánja a sajtótörvényt. *Koerber* miniszterelnök megerősítette a sajtó-törvény reformjáról szóló hírt s közölte a küldöttséggel, hogy a nyári parlamenti szünet alatt a reform el is készült s a Reichsrath első ülésének valamelyikén a törvényhozás elébe fog kerülni.

— **Szillági Dezső emlékezete.** Nagyvárad közgyűlése annak idején elhatározta, hogy a város nagynevű szülöttjének, *Szillági Dezső*nek emlékét akként örökíti meg, hogy szülőházát emléktáblával látja el és egy szobor felállítására gyűjtést indít. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a közgyűlés határozatával és megbízta a mérnöki hivatalt hogy az emléktábla költségére névbe terjeszsen javaslatot a tanács elé. Ezenkívül megkereste a tanács a Szigligeti Társaság elnökségét hogy az emléktábla szövegét állapítsa meg.

— **Az orvosgyegyetemről.** Az első számú anatómiai intézetnél egy dijazott gyakorlónál átadás üresedett meg 800 korona évi fizetéssel. A pályázat határidő október elseje, — A második számú belgyógyászati klinikán, egy évi 800 koronával díjazott gyakor-

noki állás töltendő be. Orvosdoktorok és szigorló orvosok pályázhatnak erre az állásra, akik a belgyógyászattal behatóban foglalkoztak. A pályázati határidő október 7. A pályázatokat az orvoskari dekához kell beküldeni.

— **A pápa.** A pápáról egy-két nap óta rossz hírek jelentek meg. Hogy megbetegedett s újra operálni kell. Ezeket a híreket dr. *Lapponi*, a pápa orvosa egy újságíró előtt teljesen alaptalannak nyilvánította. A pápa teljesen egészséges és rendszeren végzi mindennapi dolgait. Az aggasztó híreknek az eredete az, hogy *Lapponi* a napokban egy titokzatos tokot és több éle készleket vitt magával a Vatikánba. Kintün azonban hogy azok nem sebészeti eszközök voltak, hanem bakteriumkultúrák és nagyító készülékek, mert a pápa azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretne megismerkedni a bakterium-elmélettel. *Lapponi* a diiteritiz, tuberkolózis és a malária bacillussait mutatta be a pápának, aki rendkívül érdeklődéssel kísérte *Lapponi* magyarázatát.

A pápa jó kedélyét jellemzi a következő bonmotja: A francia zarándokok legutóbbi fogadását alkalmával a zarándokok olyan kegyetlen latin kiejtéssel énekelték a *Credot*, hogy a pápa nem ismert rá. Meg is kérdezte az egyik bibornoktól:

— Miétele ének volt ez?

— Szent atyám ez a *Credo* volt, de nem csoda, hogy Szentséged meg nem érti, mert a franciák a latin szöveget is franciáznak éneklék.

— Az még nem volna baj, — felelt a pápa — de attól félek, hogy ezt a szöveget még *Urunk Jézus Krisztus* sem érti meg!

— **Megsebesült angol katonák Magyarországon.** Fiuméből azt az érdekes hírt közli levelezőnk, hogy Fiumén át egy angol ezredes Budapestre utazik, hogy tájékozást szerezzen arról, mely magyarországi fürdőkben lehetne 1200. Dél-Afrikában megsebesült vagy megbetegedett angol tiszt és altiszt elhelyezhető. Angliában ugyanis *Lady Dudley* elsőnöke alatt bizottság alakult, mely nagy összeget gyűjtött lábadozó tiszt és katonák további gyógykezelésének költségeinek fedezésére és a rokkant katonák egy részét állítólag magyarországi fürdőkben óhajtaná elhelyezni.

— **A románai kataztrófa egy sebesültje.** A turn-szeverini vonatégés borzalmas tragédiájának képe lassanként egészen kialakult azokból a részletekből, amelyekről a kataztrófa tanúi és részesei beszámolnak a szerencsétlenség óta. Most egy *Bartolcsu* nevű uriember, aki a tönkrement gyorsvonaton utazott és a turn-szeverini kórházban súlyos sebesülten lecsuk a következőkben beszéli el átélte szenvedéseit és tapasztalatait:

— Mikor a vonat hirtelen megállt, kinéztem a kupé ablakán, de a sötéttségben csak a közeli petróleum-vonat robotását hallottam. Egyszerre borzasztó lökés és recsegés következett. A kocsis és a kocsis teteje fölémeledett, a kocsis lajai meghajoltak és én lábam beszurultam a két ülés közé, melyek csaknem összeértek. A kocsis oldalát dől. Kétségbeesett erővel kihuztam lábaimat az ülések közül. A betört kupéablak fölöttem volt. Azon kimszám és noha sötét volt láttam, hogy kétoldalt valóságos petróleum-patak folyik csillogva. Olyan helyet kerestem a kupé oldalán, a honnan leugorhatom, de ebben a pillanatban a vonat mindkét oldalán retentő láng lobbant föl... a petróleum-patakok égtek... az egész vonat egyszerre lángban állt... Most vértárgyszó kiátozás és javeszekeles hallatszott minden kocsiból... Végül kétségbeesésben megkísérlettem, hogy átugrom a láng olyamon. Sikerült. A tűzöktem a tűzön a töltés oldalára, ott megkapaszkodtam egy bokorban és fölmásztam a töltésre, ahol áultan rogytam össze... Mikor magamból tértem láttam, hogy ég már a vonat és a laubeli lakosok a vonaton szorult utasoknak a lángokon át póznák nyujtanak, de hasznatlan, a szerencsétlenek, ha bele is kapaszkodtak a póznába, visszahullottak a tűzbe. A hőség irtózatoss volt és nem mert senki egészen közel menni az égő vonathoz.

— **A Bölcsészethalgtatók Segítő-Egyesülete** közvetni nevelői tanári, óradói, irodai, másodai, rajzoldói, fordítói, zeneoktatói és egyéb, tagjaival betöltöhető állomásokat, úgy nevelben, mint vidékre. A közveletés a bejelentőre nézve díjtalan. A bejelentett állomásokra első sorban bölcsészethalgtatókat, kívánatra azonban okleveles tanárokat, vagy más szakon levő halgtatókat is ajánl az egyesület. Aki az egyesület igénybe venni óhajta, szándékát személyesen vagy levelelben a Bölcsészethalgtatók Segítő-Egyesülete másodkari hivatalának, Budapest központi egyetem címmel ellátva sziveskedjék tudatni, közölvén az állomás időtartamát az igényeket s javadalmazási feltételeket. Ilyen megkeresések 48 óra belül nyernekin elintézés. Kisebbségi és leánytanulók számára hölgyhalgtatókat ajánl az egyesület.

— **Szandák község pusztulása.** *Szegedről* táviratozzák: A *Szegeddel* szomszédos *Szandák* községben este tűz támadt, eddig kilenc ház légett, több ház lángokban áll.

— **Pánszláv furfang.** A tiszta választások jelszava a harctérre szóitotta a felvidéki pánszláv vezéreket is és ők azok most, akik gyűlöletes agitációjukkal kijátszzák a törvényt. A lipószentmikiósi kerületben azonban még mutatkozik nem merék eddig, jól tudja, hogy *Matuska Péter* népszerűsége ellen minden erőlködésük hiábavaló. Most azonban kitudódik, hogy a pánszláv izgatóság passzívítása lelkiismeretlen eszelvets volt csupán. Egyszerűen a minap elhunyt *Matuska Péter* halálára spekuláltak, aki már hetekkel előbb a haláljelöltje volt. A eszelvetségben a főszerep egy *Mikó Péter* nevű lipószentmikiósi fakereskedőnek osztotta ki, akit a szabadelvűpárt a magának hitt és megtette alelnökének is. E hónap 22-ikén, vasárnap este, amikor *Matuska* már a halállal vívódott, *Mikó Péter* jelentette a főispánnak, hogy *Matuska* jól érzi magát. Aztán egyenesen a tótulzók értekezletére sietett s közölte a pánszlávokkal, hogy *Matuska* végperceit éli s azonnali sürgős akcióra ösztökölte őket. Erre a nemzetiségi párt tüstént megalakult, jelöltjéül a régóta kiszemelt *Ruzsák János* ügyvédet kiáltotta ki s *Mikó Péter* beválasztotta a végrehajtó-bizottságba. *Mikó* másnap írásban közölte a főispánnal a szabadelvűpártból való kilépését, de meg annakelőtte *Matuska* összes lobogóit félárban *Ruzsáknak* adta el, aki a nemzeti szín felhárásznát csakhamar az ő tót nevére *Ján Ruzsák!* fölirattal cserélte föl. Még ki sem tűzték a grószlobogókat, a pánszláv agitátorok házain már lengtek *Ruzsák* lobogói. *Mikó Péter* ezelőtt szintén pánszláv elvöket vallott, de intrikálva — szinleg — beelővált a hazafias körbe csak azért, hogy bosszút állhasson azokon, akiket a magyarság a tótoktól elhódított.

— **Tanítók nyomora.** Az Országos Izraelita Tanítóképzőben végzett, állás nélküli néptanítók nevében tegnap egy öttagú küldöttség tisztelegott a közoktatásügyi miniszternél és feltarták szomorú helyzetüket. Ezenkint sokkal többen kerülnek ki ugyan a képzőből, mint amennyit elhelyezhetnének a letelekezési iskoláknál és így négy évi keserves küzdelem után rendelkezésük bár a legjobb okleveleket is, legnagyobb nyomornak vannak kitéve. Arra kérték a minisztert, hogy nyissa meg előtűk az állami iskolákat, ahol ugyanis nagy a tanulóhiány, amit az eszt is igazol, hogy nemrégiben óvodát neveztek ki tanító helyett állami iskolához. *Wlassics Gyula* kegyesen fogadta a tanítókat, felvilágosította azonban őket a nevelésügyről, amelyekre zsidó tanítók kinevezése ütközik, mert olyan községben, ahol az állami tanító egyszerűmind kanton is, nem alkalmazhatja őket, városokba pedig ugyanis sokan pályáznak. Mindazonáltal megígérte, hogy támogatni fogja a jobb sorsra érdemes fiatalembereket. Ezek a képzett emberek valósággal nyomorognak. Szívesen elválnak nevelői házi-tanítói és hasonló foglalkozást a nagyközönség támogatását nagyon megérdemlik. Az állás nélküli tanítókhöz intézett megkeresések *Szerényi Mór* (Budapest, Almássy-tér 9., földszint 6.) címre küldendő.

— **Házasság.** *Zsoldos László* hírlapírójárunk, a jeles novellista vasárnap tartotta esküvőjét *Jakab Eleonóra* kisasszonnyal, *Jakab István* törvényszéki bíró leányával, *Dévan*. Az anyakönyvi tisztelet a polgári házasságkötésnél *Koncz* Domonkos polgármester viselte. Az egyházi esketést *Rasch* Károly gyulaiehervári tanár és áldozópap végezte. Tanúk voltak: dr. *Papp* Domonkos törvényszéki elnök és *Pajor Kálmán* kir. táblabíró.

— **Fogorvosok gyűlése.** A *Fogorvosok Országos Egyesülete* ma délelőtt tartotta rendes közgyűlését, amelyet rövid szünet után a fogorvosok nagygyűlése követte. A közgyűlést dr. *Árkövy József* egyetemi tanár elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel, melyben a hazai szakoktatással és szakirodalommal foglalkozott. Dr. *Balassa Béla* gondnok, továbbá a titkár és pénztáros jelentésének elfogadása után dr. *Sándor* pénztáros lemondott állásáról. A lelépő pénztárosnak a közgyűlés egyhangulag köszönetet szavazott, majd helyébe dr. *Landgraf Lőrincet* választották meg. Az elnök indítványára a tagsági díjat tizenkét koronára szállították le és a négy korona beírás díjat eltörölték. Félórai szünet után megkezdődött a nagygyűlés, amelyen szintén *Árkövy József* elnököt. Az első előadást *Reusz* Frigyes ideggyógyorvos tartotta az idegbajokról, amelyeket a száj és a fog megbetegedése okozhat. Déliben az elnök fellüggesztette az ülést. Délután az egyetemi fogászati klinikán folytatták a gyűlést. Első előadó dr. *Madzsar József* volt, aki általános és lokális anaesthesia címmel érkezett. Dr. *Salamon Henrik* a fémmenték ütésénél való új eljárás ismertetése. Dr. *Bauer Sándor*, az egyesület titkára aranytöméseket mutatott be. Dr. *Bilaskó György* porcellánkoronák készítéséről érkezett. Dr. *Szabó János*nak a mai napra programba vett előadása elmaradt. A nagygyűlést honap délelőtt 8 órakor folytatják az orvos-egyesület ülésében.

— **Kardpárbaj.** Szabadkán ma if. *Fojnics Sándor* és if. *Gálly György* győztes kardpárbajt vívtak súlyos feltételekkel. Mind a ketten megsebesültek. A párbaj után a felek kibékültek.

— **A műkritikus császár.** Szó volt már arról, hogy Vilmos császár megtagadta a hozzájárulását egy építési terv megvalósítását azzal, hogy nem felel meg az izlésének. Mint Berlinből jelentik, Hoffmann városi kútjairól van szó, amelyek az iparkiallitások ki voltak állítva, s Friedriehsheimban lettek volna felállítandók. Hosszabb iratban fejtette ki a császár, miért nem tetszik neki a dolog, s nem kimélte a papíroszt külön művészi álláspontjának a megvilágítására. Azt hiszik Berlinben, hogy az eset a császár és a városi tanács között újabb zavart csinál majd.

— **Életmentő huszárnőnként.** A szobi Dunán lévő tutajokon a minap gyerekek játszadoztak s közülök az egyik, valami *Zachar György* a Dunába esett. A gyerekek meg a pajtásának a segítségkérésére odasiető munkások nem tudták segíteni a fuldoklón, aki bele is pusztult a vízbe, ha arra nem jövogol véletlenül *Gregerson* Andre honvédhúsár-őnkéntes. Egy pillanatig sem habozva, úgy a hogy volt, egyenruhástól, csizmától a habokkal küzdő gyerek után vette magát s azt szerencsésen partra hozta. ahol azután mesterséges lélegzéssel sikerült a gyereket életre hozni. Az összeverődött emberek lelkes éljenzéssel tüntették ki a bátor katonát.

— **A borsodi alispán nyilatkozata.** Dr. *Tarnay Gyula* alispán közléseiben álló és népszerű személye ellen heves támadást intézett a miskolci *Szabadság* című lap, amiért szabadlevél pártállásához és meggyőződéséhez híven szavazatával a jelölés alkalmával a szabadlevélpárt hivatalos jelöltjéhez csatlakozott és róla rokonszenves nyilatkozatot tett. E megokolatlan és merőben méltatlan támadás azonban alkalmat adott *Tarnay Gyula* alispánnak a *Miskolci Napló* mai számában egy oly értékes és elvi jelentőségű nyilatkozatra, amely most a választási harcok közepén valóságos irányítója lehet a köztisztviselők korrekciós, törvényisztelet magatartásának saját egyéni meggyőződéseik és politikai pártállásuk sértetlen, jogos és nyílt érvényesítése terén. A nyilatkozat így hangzik:

A *Szabadság* mai száma a tőle már megszokott oly módonban, melynek megítélését a nagyközönség jó izésére jogosan bízom egy cikk keretében többek között nevetem is meghurcolta, mert a *Braun Sándor* urat jelölő szabadlevélpárti értekezleten a jelölés mellett szavazni s magánkörben véleményt nyilvánítni merészkedtem.

Tartozokom minden polémiától. Önigazolásra nincs szükségem. Mások létezésének és szándékos megfélemlítésének kikerülése céljából ki kell azonban jelentem, miszerint én a miskolci választás apró intriguáitól távol állok.

Miskolcon a választási ügyeket a pártvezetőség irányítja, melynek én tagja nem vagyok. Minden ellenkező híresztelés, céltás és áltítás, alopatlan gyanúsítás és ráógás!

Senkinek legkevésbé a Szabadság szerkesztőjének politikai aktivitására vonatkozólag soha ígéretet nem tettem, annyival is inkább nem, mert politikai magatartásának az 1899. évi XV. törvények intézkedései szabák meg irányát.

E törvényi nemcsak magamra nézve tartom meg szigorúan, hanem aiantas közegemmel is a legpontosabban megtartom. Ezen törvény azonban nekem, mint Miskolc város északi kerületé választó polgárának Miskolcon, ahol a választást nem is én vezetem, nem tiltja meg azt, hogy politikai pártok tartozzam, szavazatom leadjam, véleményemet tartozkodás nélkül ki ne fejezzem és pártállásomat megindokoljam.

Nekem mint aispánnak, azért mert alispán vagyok, nincs kevesebb jogom, mint bármely választó polgárnak, vagy mint azon tisztviselőnek, kik a törvény korlátain belül a Szabadság helyeslése mellett a széles bapárt gyűlésein érvényesítették meggyőződéseiket.

En, aki politikai meggyőződésemet *szubjektív* motívumoknak alárendelni megengedhetem nem tartom, tisztelem mások meggyőződését s bár politikai nézetem nem osztom, tisztelettel hallok meg az ellenzék közléseiben álló jelölte előtt, de viszont jogosan megkövetelem, hogy más is tisztelje az én meggyőződésemet s ne igyekezzék terrorizálni, mert ez úgy sem vezetne sikerre.

Dr. *Tarnay Gyula*,
alispán.

A támadás következtében egyébként *Tarnay* alispán, *Vidals János* és *Gross Viktor* utján provokáltatta is az idézett lap szerkesztőét, aki azután nyilatkozatban kijelentette, hogy semmiképp az alispán tisztelet személyét sérteni nem akarta és ami a cikkben egy-egy állítás téves.

— **Ipari könyvvizetés.** A m. kir. állami felső ipariskola igazgatósága október 15-től március közepéig az ipari könyvvizetésből tanfolyamot rendez. A tanfolyamra felvételtnek irni és olvasni tudó iparosok iparossegédek és ipari munkások. A tandíj 6 korona. Beiratások október 3-tól október 14-ig este 6 órától 7-ig az intézet helyiségeiben (VIII. ker. Nép-színház-utca 8. s. ám) tartatnak.

— **Agyonlőtt feyeno.** Linzben ma a csendőrök a Győr fele vezető uton üldözöbe vettek egy *Michlipcsék* Ferenc nevű rabot, aki szeptember 24 én a zubeni fegyházból megszökött. Mikor a szökevényt már sehogy sem bírták utolérni, célba vették és agyonlőtték.

— **Kocsiból udvari tanácsos.** Még nem akadt ugyan olyan közkatona, aki levitte volna a marsallságig, de egy oroszországi újság ismer olyan udvari tanácsost, aki fiatal éveiben kocsis volt. Ez a szerencsés ember járt néhány iskolát is, de mert sehogy sem tudott boldogulni, szülei beírták egy földművelőiskolába, de ily osekély bőséges se szállt a fejébe. Othagyta az iskolát és beállt kocsisnak. Ez a foglalkozás sem volt inyére, meghamisította a közlekedési minisztérium mérnökakadémiájának oklevelét és most már mint diplomás mérnök kiment a nagyvilágba szerencsét próbálni. És ettől kezdve fokozatosan emelkedik az egykori kocsis pályája. A novgorodi kerületbe megteszik békebírónak, aztán üzemvezetője lett egy vasútnak és aztán paraszabiztos. Ehhez gimnáziumi érettségi bizonyítványra is volt szüksége, hát ilyet is hamisított. Ekkora szorgalom, ily lázas tevékenység természetesen magára vonta a felső körök figyelmét és a kocsis megkapta az udvari tanácsosi rangot. És hatalmának tetőpontján, amikor már Oessel-sziget főnöke lett, rájöttek, hogy a kerületi főnök méltósága alatt közönséges kocsis rejtőzik. Hogy a titok kiptatanása után eltávolították-e az államszolgálatból, vagy pedig még magasabb rangra emelték, arról az orosz újság mélysegsen halgat.

— **Kitchener heti-jelentése.** A délafrikai háború már annyi anyagot adott a mindenféle nyelven megjelenő élelapoknak, hogy végképpen elkophatt volna ez a téma. Csak hogy az angol vezérek, akármilyen tekintélyek lehettek is odabaza, mielőtt az afrikai harterre teszik a lábukat, legott élelap-figurákká válnak. És hogy ellenállhatatlanul lengi őket körül a komikum, annak elég bizonyossága, hogy még az angol vicclapok sem tudnak lemondani a saját embereiknek a kicsefolásáról. Most Kitchener lordra jár rá a rud. Hazug és ellenmondó jelentéseit a következő naplójegyzetekkel teszi nevetségessé egy angol élelap:

Kitchener legújabb heti-jelentése:

Hétfő: Nagy eredménnyel támadtunk, aztán fényesen megbátráltunk.

Kedd: O'Connor ezredes váratlanul három boerrel került szembe. Negyvenöt embert elöngött, aztán véget vetett a harcnak, nehogy a túlerő elnyomja.

Szerda: Elliot ezredes jelent nekem, hogy öt kilométernyire Rinocerosfonteintől semmiéle ellenségre nem akadt, s ebben a helyzetben győztesnek jelentette ki magát.

Csütörtök: Annak a bizonyosságul, hogy a boerok mindenütt megszöknek, jelentem, hogy a negyvenöt elöngött boer közül negyvenhárom keireket oldott.

Péntek: A többi két boer nyolc erős oszlopot alkotott amelyek erősen veszélyeztetik *French* tábornokot. Kérek sürgős erősítést, mert a rendelkezésre álló erő a teljesen leigázott ellenség ellen nem elég.

Szombat: Új proklamációt bocsátottam ki és egy csapat marháét tettem zsákmánynak. Az ökrök immár az én részemben vannak.

— **A furfangos városatyák.** Armand *Sylvestre*, a franciak egykor ünnepeit novellistája, sokáig lakott Courbevoiban, Páris egyik külvárosában. Mi sem természetesebb, mint hogy a városatyák ki akarták fejezni hódolatak a költőnek, aki ezidőkön keresztül az ő falaik között írta meg szép műveit. Szobrot állítani resteltek, mert az sokba kerül és így nekik is az jutott eszébe, ami másutt sem okoz nagyobb fejtörést, hogy utat kereszteljenek el nevére. Iliam észre vették, hogy Courbevoie minden utcája megkapta már nevét és mert egy új utca építése szintén sokba került volna, az egyik városatyának famózus eszméje támadt. Emlékeztette kollegiát arra, hogy Courbevoiban van egy utca, amely Armand *Carrel*nek, egy politikai párbajban elesett francia publicistának nevére örökíti meg és a derék városatyák erre elhatározták, hogy ezzel az utcával hódolnak Armand *Sylvestre*nek is és elkeresztelik *Armand-Carrel-Sylvestre-utának*. Így ütöttek agyon a bőles városatyák egy csapatával két legyet, utánzásra méltó például más városoknak.

— **Egy bankház bukása.** *Aschaffenburger* két rövid távirat egy virágzó banküzlet szomorú végéről ad hírt: Az egyik távirat azt jelenti, hogy a Louck bankház beszüntette fizetéseit és hogy a bankár tegnap elűnt. A másik te egramm már arról ad hírt, hogy Louck bankárt ma délelőtti megtalálták, de holtan. A szerencsétlen ember a Mamába ölte magát s a hullások *Aschaffenburger* mellett partra vetették holttestét.

— **A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa.** A kereskedelmi alkalmazottak legközelebbi kongresszusait valészünűeg *Aradon* tarták meg. Az eddigi tartott kongresszusok végrehajtó-bizottsága most küldte szét a kongresszus első tervezetét, mely szerint a tárgyszorozat a következő: I. A központi bizottság jelentése. II. A kereskedelmi alkalmazottak egyesületének szövetsége. III. A helykövetetés országos szervezése. IV. A nyugdíjazás.

— **Az anarkhizmus megfékezése.** Mint egy helyi könyvostas jelenti, a német kormány átiratot intézett *Szell* Kálmán miniszterelnökhez az anarkhizmus nemzetközi megfékezése ügyében. A német kormány átirata szerint az anarkhizmust csakis nemzetközi intézkedések által lehet kellőképp ellenőrizni és az anarkhistákat ártalmatlanná tenni. E célból a német kormány konkrét javaslatot készítet, melyet tanulmányozás céljából megküldött *Szell* Kálmán miniszterelnöknek is. A javaslat szerint az anarkhisták megfégyelésére, ellenőrzésére és nyilvántartására valamelyik világvárosban — a helyet az államok képviselői egyetértéleg fogják megállapítani — nemzetközi politikai rendőrség fog szervezteni, mely működését valamennyi országára kiterjesztené. A nemzetközi politikai rendőrség költségeihez megállapított arányban valamennyi állam hozzájárulna. A javaslat nagyban körvonalozza a nemzetközi rendőrség szervezését, feladatát és működését. E tárgyban a német kormány október hó 20-ára Berlinbe tanácskozományt hívott egybe, amelyen megjelennek a kormányok megbízottai. Ez értekezlet az államok megbízottai csak elvi határozatot fognak hozni, mely abban kulminál, hogy megvalósítható-e egyáltalán a nemzetközi politikai rendőrség eszméje. Ha a kormányok képviselői elvben hozzájárulnak a javaslatához, úgy a német kormány újabb értekezletet fog egybehívni.

— **Öngyilkosság idegenben.** Egy magyar asszony, *Neuberz* Teréznek öngyilkosságát jelentették Párisból. A rue de Rome 56. számú házában lakott három esztendő óta ez a körülbelül negyvenöt esztendő nő, akiről senki sem tudta, hogy férjes asszony-e, vagy pedig özvegy s hogy honnan és miért jött Párisba. A lakásért 1600 frank évi bért fizetett, minden hónapban kis járadékot kapott Magyarországból. Lakásából néhány szobát alberletbe kiadott, hogy könnyebben megélhessen. Néhány hónappal ezelőtt azonban mind a két alberlője egyszerre lemondta a lakást s azóta nem tudott új lakót kapni. Ettől az időtől fogva nem tudta többé megfizetni a házbéret. Házúra bétőlön el akarta adni a butorát s amikor a portás erről értesítette, így szólott:

— Inkább elégetem magamat és butoromat, semhogy butoraimat elárverezzek.

Vasárnap este zajt hallottak a lakók *Neuberz* Teréz lakásából, mintha kalapácsos dolgoztak volna odabenn. Panaszkodtak is e miatt a portásnál, aki azonban megnyugtatta őket:

— Ugyan hajjaj! a szegény asszonyt, hiszen kétségbeesésében majdnem elvesztette az esztét. Holnap ugys kiteszik a házból.

Éjféli felé megszűnt a zaj. Hajnalban egyszerre tűzillármára ébredtek föl a lakók. A tűz *Neuberz* Teréz lakásában keletkezett. A tűzoltók rövid idő aiant eloltták a tüzet. A hálószoba közepén, máglyán találták meg az asszony szénné égett holttestét. Butorait szétdarabolta, máglyára rakta. spirituszszal leöntötte azután meggyújtotta. Az asszony a máglya fölött fölakasztotta magát a lámpahozóra. A kőtől elégett s az öngyilkos valészünűleg már holtan esett a máglyára. A párisi rendőrség most kutatja *Neuberz* Teréz hozzátartozóit.

— **Zoológiai kiállítás.** Az ideai zoológiai kiállítás nagyon szépen igérkezik: Naponta rendkívül érdekes bejelentések érkeznek így egy bécsi állatkereskedő egy nagy és szép exotikus élő állatgyűjteményt fog bemutatni. A kiállításra vonatkozó mindennemű teivilágosítással szivesen szolgál *Partay Géza* igazgató (Hötenbiller-utca 30. sz.)

— **Légahajós a tengeren át.** *Kopenhágból* táviratozzák: A *Beira* dán gőzös jelenti, hogy e hó 22-én délután 4 órakor az Eszaki tengeren *Eastgood*-vintől északraeletrre 25 angol mértőföldnyire egy *La Patrie* nevű igen nagy légahajót látott vagy 300 főnyire a víz színe fölött; a légahajó hat mértőföldnyire menetbeességgel az angol part felé haladt. A csónakban egy irancia tiszt volt, aki azt a jelést adta: *Mindex jól van.*

— **Pályanyertes terv.** A budapesti posta állítólag kocsiszin-épületek terveire a kereskedelmi miniszter pályázatot irt ki. A bíráló bizottság a minap döntött a beküldött 16 pályaterv közül s a „300” jelű pályaművet találta a legalkalmasabbnak s annak szerzőjét *Jablonszky* Ferencet bizta meg az építkezéssel. Az épületet a Kőbányai-uton volt fegyvergyár telkén emelik.

— **Csaló postahivatalnok.** A bécsi rendőrség ma letartoztatta *Klobossa* Albert piseni vti postagyakornokot, aki a kinostárt több ezer korona erejéig megkárosította. A gyakornok ugyanis nem létező külsőleg jelzésével pénzesutalványokat küldött szálasadónak címére Pozsonyba, Krakóba és Zágrábba s mire a csalásokat észre vették kerekelt oldott. A gyakornokot éppen akkor tartoztatták le, mikor vonaton Bécsbe érkezett.

— **Betörők garázdalkodása.** *Bodrogzardahelyen* tegnap éjjel betörték a ogvasztási szövetkezet nagy üzemébe és raktárába. Elrabolták az egész pénzkészletet és sok portékát.

— **Csologsz elszállítása.** Mint egy newyorki távirat jelenti, *Csologsz* ma beszállították az auburni államfogházba. *Csologsz* az ítélet végrehajtásáig ott marad. Alkalmassint a fogház udvarán fogják kivégezni.

— **Gyanus alak a turfon.** Az emberek nem szeretik a tilalmat, amely korlátot szab szokásnak, szenvedélynek, akár szentesített paragrafusokban, akár szelid nyomás formájában akadályozza őket. A tilalmak kijátszásának öröde azert inceskedik éppen mindig a gyöngye lelkével. Ime, egy érdekes eset erről, melynek színhelye a lóversenyter. Tegnap a verseny vége felé a nagy tribün totalizátorje körül sokaknak föltűnt egy fekete ruhás, sápadt fiatal ember, aki erősen házdul rakta a téteket s néhány eleven, a mulató világhoz tartozó hölgy körül forgolódott. A fekete ifjúnak azonban más föltűnő tulajdonsága is volt. A kalapja alól egy vedett páróka szőre látszott ki, az állát pedig gyanus álszakáll borította. Az álszakáll először a Nemzeti Színház két művésznének tűnt föl, akik szakértő szemmel nyomban konstataáltak, hogy a fekete ifjú ragasztott szakállal jár-kei a versenyterén. Kerecsányi Kálmán rendőrkapitányt is figyelmeztették közben némelyek a gyanus ifjura, aki végre rájött, hogy figyelik, s karján egy hölgygel el akart illanni a versenyteréről. A kapitány azonban detektívül küldött utána s igazolásra szólította. A fekete ifjú nagy zavarba jött, a szakállához kapott s végre előadta, hogy banktisztviselő léte-re nem akarta, hogy játszani lássák. Felt hogy a főnöke észre találja venni, ezért választotta ezt a maszkot. A fiatal embert ezután a detektív a kerületi kapitányságra kísérte, hogy ott igazolja magát. Ott is előadta, hogy miért vette fel az álszakállt, s előadását valószínűnek is tartották, mert a bankok csakugyan nagyon figyelik a tisztviselőket, hogy játékosok-e, s különösen, hogy a turfon kacérkodnak-e szerencsével. Mikor végül igazolta magát az álszakállal, akkor elmehelett.

— **Letéptet lebogó.** A máskor oly csendes második kerületben nagy hullámokot ver a választási mozgalom s valóságos hadjárat indult meg a falragaszok ellen. Tegnap éjszaka a Darányi-pártnak a Zsigmond-utca 12-19. számú házak között kifeszített hatalmas lebogót át letépték és a sárba tiporták. A rendőrség *Zsirkovszky* Gyula cipész, *Atay* Lajos szabó és *Verner* Rezső esztergályossegéd személtében kinyomozta a tetteseket és megindította ellenük a kihágási eljárást.

— **Megszökött kaucióalkasztó.** A rendőrség egy furfangos kauciószedelgőt keres, aki szegény emberek keservesen szerzett pénzeit elcsikasztva, megszökött. *Spitzer* Ferenc a szélhámos neve, 24 éves, volt kereskedősegéd. Rendes foglalkozását elhagyva üg-nök lett. Ez a foglalkozás sem jövedelmezett *Spitzer*nek eléggé és áttért a szélhámoság terére. A Kerepesi-ut 10. számú lakásban lakást bérelt és kiüg-gesztelte a tábláját, aranyos betűkkel hirdette rajta *Spitzer* Ferenc bankbizományi irodáját. Azután a napilapokban közzétett egy apróhirdetést amelyben irodaszolgálatot keresett. Ajánlókora volt bőven. *Spitzer* Ferenc kiválogatta az óvadékképes embereket és 100-200 korona havifizetést ígérve, kilenc embertől összesen 2430 korona kauciót szedett össze. Amikor azonban a 9 szolgát alkalmaznia kellett volna, nem tudott nekik munkát adni. Erre ezek a pénzüket követelték vissza, de *Spitzer* nem tudott egy garast sem visszaadni a pénzből. Ekkor feljelentették a bankbizományos urat s a rendőrség július 31-ikén le is tartóztatta. Atkísérték az ügyészséghez, ahol, miután a panaszosok visszavonták a feljelentésüket, szabadon bocsátották. Ekkor megígérte *Spitzer*, hogy rendezi az ügyet. E helyett azonban szeptember hó 4-ikén megszökött. A rendőrségen most újból megtették a károsultak a feljelentést, de letartóztatása most már aligha sikerül könnyen, legalább eddig nem találtak rá a detektívek.

— **Zátoryra jutott norvég hajó.** Fiuméből jelentik nekünk hogy a *Rosa* nevű norvég vitorlás brig, mely Brazíliából a fumei kereskedelmi részvénytársaság számára 20.000 zsák kávét hoz, az isztriai part mellett *Pasana* közelében zátonyra jutott. A Pólából kirendelt *Gigante* vontatógőzös ma megmentette. A hajó megsérült, a rakomány rendben van.

— **Garázsá rendőr.** *Sztrenner* Antal nagyfuvaros az éjszaka három óra tájban hazafelé tartott az *Andrássy*-uton. A Nagymező-utca sarkán szóváltása támadt egy utcai leánnyal s a veszekedésre odátévedt az 1422. számú rendőr. *Sztrenner* belekötött a rendőrho, aki be akarta kisérni a kerületi kapitányságra. Amde *Sztrenner* nem engedte magát bekisérni, mire a rendőr nekiesett s először torkon ragadta, majd pedig kirántotta a kardját és elkezdte kaszabolni a szerencsétlen embert. *Sztrenner* eszméletlenül esett össze, a mentők vitték a Remete-utca 7-ik szám alatt lévő lakására, ahol súlyos betegen fekszik. Egyik

füleit levágta a rendőr s a fején is olyan súlyos vágás van, hogy hetekig eltart a gyógyulása. A rendőr ellen a főkapitány megindította a vizsgálatot.

— **Együtt a halálba.** *Nagyszombelől* jelentik, hogy tegnap délután *Trutia* Pál városi mérnököt és nejét lakásukon halva találták. Életüknek pisztolyalyl vetettek véget. Öngyilkosságuk oka, mint hátrahagyott levelekből kitétnék az, hogy *Trutia* gyógyíthatatlan rákban szenvedett és felesége nem akarta őt túlélni.

— **Ostályorsorszájték.** A mai húszon tízezer koronát nyert 56709, ötezer koronát 44129 31361 93948 20588 23844, kétezer koronát 74388 97433 13471 45983 21533 63473 60324 76915 10717 48339 43634 6313 46981 63484, ezer koronát 57197 55144 33693 30877 90234 35663 90755 12118 92482 89764 52977 88517 9158 92588 69223 40168 3477 72970 55798 17863 12453 12989 22860 92274 33723 59094 84546 63809 78031 1786 3524 99482 16341 49699 56628 39562 61893 78176 98547 96609 99282 55165 94164 71489 75895 83580 15171 21461 96492 95876, ötszáz koronát 95215 8,955 39184 6-701 55460 2378 24361 71063 73148 77453 8597 54833 79802 20066 51-92 51269 49816 63166 46599 86371 11797 53534 71568 19820 71506 41950 49916 93369 51465 40562 10854 34178 50975 49706 75361 49687 60999 24808 41255 91982 99370 96135 80499 90624 24574 23199 48254 2988 96680 58545 756 3 50243 14212 34274 40443 50263 53613 12735 41447 26873 91544 21068 15900 23833 24476 74929 82956 72487 35772 4081 19531 18206 63394 59048 96555 76575 58844 12824.

Vásároljanak osztályorszájegyeket Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fűrő-utca 10.

— **Rendőri hírek.** Dr *Füzesséry* Árpád ügyvéd-jelölt *Andrássy*-ut 48. szám alatti lakását álkuccsossal leányították s onnan 200 koronát 60 tehereműt lop-tak el. — Az éjszaka *Lengyel* István rendőr a *Hársfa*-ut-on a. a kerületi kapitányságra kísérte *Róza* Pál csavargót. Közben *Róza* barátja, *Láng* József csavargó megtámadta a rendőrt és zsebkésével úgy szurta háta, hogy eszméletlenül roskadt össze. A mentők a *Rókusba* vitték a rendőrt, a tettest letartóztatták. — *Deutsch* Antal tizenegyszendős tanuló ma délután a *Lóvóház*-utcaiban egy ló fejen rugta. A szerencsétlen fiúnak a koponyája repedt meg. A mentők az új *János*-kórházba szállították.

(x) Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyújtót.

(x) Magyar díszruhák korhűen, elegáns kivitelben jutányosan készülnek *Leidersdorfer* U. 6. és fia iérfi-szabóknál, Budapestben, Koronaherceg-utca 5. és alatt.

A nápolyi pestis.

— A *Budapesti Napló* táviratai. —

Nápoly, szeptember 27.

A város lakossága most már teljes nyugalommal várja az egészségügyi hatóság intézkedéseit. A bakteriológiai vizsgálat megállapította ugyan, hogy a misedai kórház összes beteget pestisesek, egyébként sem *Misidában*, sem *Nápolyban*, sem más községben pestises fertőzés nem fordult elő. A betegség tehát az első perctől fogva konstataált tizenkét esetre szorítkozik. Tegnap utabb három gyanus megbetegedést jelentettek, de ezekben a pestis teljesen ki lesz zárva. Mindazonáltal az óvintézkedéseket teljes mértékben fenntartják és a legszigorúbban végrehajtják. A szabad kiktőbőben lévő árukat letörtlenítik vagy megsemmisítik és a patkányokat mindenütt kiirtják. A várost a tisztítás megkönnyítése és az egészségügyi intézkedések gyorsabb végrehajtása végett zónákra osztották.

A vizsgáló-bizottság megállapította, hogy az első gyanus eset ezelőtt három héttel történt. Egy hajómunkást, akinek mirigyei erősen megdagadtak, a kórházba vitték, ahol az orvos gyuladósos lágyék-sérvet konstataált. A munkás néhány nap mulva meghalt. Két-három nappal később egy másik munkást hoztak a kórházba, akin ugyanazok a betegségi tünetek mutatkoztak. Az orvosok rajta is lágyék-sérvet állapítottak meg. Ez a munkás is meghalt néhány nap mulva. Csak a harmadik esetenél támadt az orvosokban az a gyanu, hogy talán mégis pestises betegekkel van dolguk. Ezt a gyanujukat megerősítette az a körülmény is, hogy a hajókról százszámra rohantak a patkányok a kikötőhidakra, ahonnan a vízbe estek. A városban különben a legnagyobb rend van, s az orvosok nem konstataáltak újabb pestisesetet. A belügyminiszter a nápolyi prelektusnak táviratot küldött, amelyben diéséri a lakosság mintaszertű viselkedését és a hatóságok energiáját. A közmunkaügyi miniszter a kikötőben nagyszabású munkát rendelt el az inszeg elhárítására.

Az itteni bakteriológiai intézetben tegnap két döglött patkányt, amelyeket a *Punto* Francoban találtak, fölbontottak és *Zinno* tanár mind a kettőben konstataálta a pestis-bacillusokat. A santon-liquidó egészségügyi hatóság igazgatója *Rómából* *Nápolyba* érkezett s itt tanácskozást folytatott a prefektussal és a királyi biztossal. *Punto* Francoban *Indiából* és *Afrikából* érkezett óriási mennyiségű áruk vannak fölhalmozva a

raktárakban és raktárházakban. Ez áruk legnagyobb része gyapotbálából és állati bőrből áll, amelyek tudvalevően a ragály legbiztosabb terjesztői. Az áruk jórésze már ez év januárja óta hever a raktárakban.

Triest, szeptember 27.

A *Piccolo* esti lapja szerint tegnap hat pestises haláleset fordult elő *Nápolyban*, míg négy pestises beteg a javulás útján van. Ejjelétáiban két újabb pestisesetről, két órával később ismét két pestis-megbetegedésről, reggel hét óra tájban pedig egész sereg újabb megbetegedésről tettek jelentést. Valamennyi beteg, akiknek száma most már meghaladja a harmincat, konstataáltak a pestises infekciót. Egy délután érkezett távirat szerint utabban nem fordultak elő pestisesetek, miből azt következtetik, hogy a járvány veszedelme nem fenyeget és néhány nap mulva a pestis teljesen megszűntnek nyilvánítható.

FŐVÁROS.

(*) **Árkados sirboltok.** A középítési bizottság mai ülésén a mérnöki hivatal bemutatta a kerepesi temetőbe szánt kápolna tervrajzát és e kápolnával kapcsolatban az árkados sirboltok tervét. A közmunkaügyi bizottság már foglalkozott az ügygel s hozzájárult a tervhez, a drágább megoldást fogadván el. A bizottságban ma *Quittner* Zsigmond hangsúlyozta, hogy az ügy keüldőleg előkészítve nincsen, azonkívül pedig közegészségügyi és architektónikus szempontból súlyos aggodalmak vannak. Indítványozza, adják vissza az ügyet a mérnöki hivatalnak, hogy újabb helyszínrajzot vegyen fel. Azt is javasolja, hogy annak idején a kápolna terveire nyilvános pályázatot hirdessenek. *Devecis* műszaki tanácsos, *Heuffel* középítési igazgató felszólalásait *Viola* tanácsnok kifejtette, hogy sirboltokra a Kerepesi temetőben szükség van, kápolnára is szükség van, tehát legelőszérűbb a kettőt egy épületben megoldani. Közegészségügyi szempontból a terv nem kifogásolható, mert a koporsók hermetice el lesznek zárva. *Kiss* József azt kívánja, mondja ki a bizottság, hogy a kápolnát és a sirboltokat külön építi meg. A bizottság végre abban állapodott meg, hogy a kápolnának és a sirboltoknak külön-külön építést javasolja a tanácsnok, az építési program ily értelemben készítették el, s a tervekre nyilvános pályázat hirdettessék. — A mérnöki hivatal bemutatja az új temető kapuzatának tervrajzát. A középítési bizottság a bemutatott terveket változatlanul elfogadta.

(*) **Park a Vörmezőn.** A közmunkák tanácsa kidolgozta a *Krisztina*-kört rendezésének tervét s ezt hozzájárulás végett megküldte a fővárosnak. A tervhez, amely a *Vörmező* egy kis részén sétányt kontemplál, a középítési bizottság ma hozzájárult.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** **Nemzeti Színház.** A nagymamát adták ma a Nemzeti Színházban. Sz. *Priele* Kornélia játéka, a címszerepben való utólrhetetlenül poétikus finom alakítása gyöngye o darabnak s ékessége a Nemzeti színpadának. Ma este is lelkes tapssal adózott a közönség a legbájosabb nagymamának. Márta szerepét *Mészáros* Gizella buzgóssággal játszotta, a fiatal művésznő egyes jelenetekben komoly törekvéséről és sikereivel biztató tehetségéről adott számot s tapsban is velt része.

** **Fővárosi Nyári Színház.** A Budai Színkör derék karszemélyzetének jutalmazására ma este zsúfolásig megtelt az aréna. A *Gésákat* adták *Rolli*-Polli szerepében *Fedák* Sárival. A vendégművésznő lelkes szeretettel ünnepelte a közönség, briliáns játékanak, szép énekének és remek táncának nagy hatása volt s a tündető tetszésnyilvánítások befejezésekképpen a lelkes fiatalok a lovakat is kifogta a fiatal primadonna kecsijából. *Sugár* Aranka helyett az utolsó pillanatban *Pethesné* vállalta el *Mimóza* szerepét s e beugrásával gyarapította a színpadon aratott sikereit, kedvesen játszott, énekelt és táncolt, megérdemelte a tapsokat. *Környei*, *Mihályi* és *Pázmány* voltak még részesei az est sikerének. A kar ma is, mint rendezés, buzgóan működött.

** **Városligeti Színkör.** Végét járja az arénák szezonja, ezt jelzik a jutalomjátékok, amelyeknek sorát ma este *Donáth* Ede karmester tiszteletére a *Dezavérrel* kezdtek meg a Városligeti Színkörben. Ebből az alkalomból vendégek is játszottak. *Dóri* Margit, *Sziklai* Kornél, *Füredi* Béla és *P. Vida* Etel, a vendégek gárdája mindnyájan kiváló tehetségükkel segítettek elő a *Donáth* karmester mai sikerét. A színkör tagjai közül *Sziklai* Szeréna aratott nagy sikert szép hangjával s ügyes játékaival. A szereplőket s az ünnepeket karmester sokszor hívta a függöny elő, *Donáth* szép babérokot is kapott.

**** Népszínház.** *Abonyi Árpádnak A mikolai bíró* című népies színműve holnap szombaton kerül bemutatásra a Népszínházban. A női főszerepet *Blaha Lujza* asszony játssza. Mellette közreműködnek: *Bádn Nelli, Krecsányi Sarolta, Siposné, Iszóné, Solymosi Elek, Horváth Vince, Raskó Géza, Tollagi Adolf, Szabó Antal, Kiss Mihály, Szerdahelyi Ferenc, Ujvári Károly.* A darabban előforduló kuccdalok zenekari kíséretében a speciális hangszer, a *tárogató* is szerepel, még pedig egy új, reformált alakjában, melyet Schunda V. József udvari hangszergyáros állított elő. Az újdonság második előadása vasárnap, 29-én este lesz.

**** Cyrano de Bergerac ötvenedszer.** Érdekes est lesz a Budai Színhörben. Holnap, szombaton adják ötvenedszer Edmund Rostand világhírű művét, *Cyrano de Bergeracot*, amelynek tavaly május 18-án volt a bemutatója. A címszerepet *Pethes Imre* kreálta, aki azt mind az ötven előadásán játszotta. Az igazgatóság, a jubileumra való tekintettel, diszcoládást rendez és *Pethes Imrét*, aki ötvenszer gyönyörködtette a címszerepben a közönséget, a színház személyzete ovációban fogja részesíteni.

**** A Városligeti Színhörben.** A Városligeti Színhörben, holnap szombaton népies előadásul, fél helyátrak mellett, *Pianquette* kedves operetteje: *Rip van Winkle* kerül előadásra *Sz. Tomori Melisora* vendégjátékával. A vendég *Lisbeth* szerepét fogja énekelni. Vasárnap délután *Petőfi Sándor*, Egervári romantikus népszínműve, este pedig *Szigligeti Székely katonája* kerül színpadra. Hétfőn általános óhajra *Trilbyt* ismétlik meg, a címszerepben *Feld Irén*nel, míg *Svengali* szerepét *Marházi Miklós* fogja játszani. Ez az előadás lesz egyszerűs mind az utolsó az idei nyári évadban. Az előadások, mint népiesek, félhelyárúak lesznek.

**** Egy szerző a darabja ellen.** Mégis van hát új a nap alatt! Mert az az öreg bölcs, aki ennek az ellenkezőjét hirdette, bizonyára maga se látott és ő utána más se olyan színpadi szerzőt, aki a darabját rossznak ismerté volna el és ebből az okból nem engedte volna meg az előadását. Husz századnak, vagyis kétezer esztendőnek kellett leperognie, míg ilyen szerző-únikum megszületett. S amire büszkék lehetünk: megszületett a magyar glóbuson. Ez a szerző, akiről beszélünk, senki más, mint *Gárdonyi Géza*, a *bor* jeles írója. Nemrégiben megirtuk, hogy egyik fővárosi színház elő fog adni egy egyfelvonásos, *Paradicsom* című operettet, melynek zenéjét *Barna Izsó*, szövegét *Gárdonyi Géza* írta. A kis operettet, amelyről szó volt, a *bor* szerzője még szegedi újságíró korában írta s akkor elő is adták a szegedi színházban. Most, hogy *Gárdonyi Géza* írói pályának a zenéjére jutott, egyik budapesti színház érdekesnek tartotta volna a kis operettet bemutatni s felszólította a szerzőjét, hogy engedje meg darabja felelevenítését. Erre a felszólító levélre pedig a *bor* szerzője a többek közt ezt írta a színháznak:

— A *paradicsom* írói pályám fejlődésének kezdetéről való munkám. Zöld. Előadását nem engedhetem meg.

Hát ilyen szerző csakugyan nem volt még s különös, hogy éppen a színpadi szerzők dolgában, akik annyira hasonlítanak egymásra, cáfolta le az öreg bölcslet a *bor* jeles szerzője!

**** Egy kis színész-tragédia.** Igenis, tragédia! Mert nemcsak az a tragédia, ha valaki golyót röpít az agyába és egy napon ráakadnak, amint állt a halántékkal halott-modulatlannal bever a szobája padlózatán, vagy künn a szabadban egy árokparton, hanem tragédia az is, ha egy kis színészről, akiben lán lobogott valami nagyon az „isteni szikra”, hanem a színházi világ szépségei közé tartozva, hozzászólt a bőséghez, a selyemhez, meg a csipkéhez s egy napon — becsukják a könnyelmű költelezése miatt. Ez esett meg tegnap egy kis bécsi színészről, *Stattner Annán*. A kis színészről költelezett. költelezett, amíg nem birt többé fizetni s adósa maradt a bitelezőinek 44.000 koronával, aztán esődbe ment s a hitelező törvény elébe citálták. A törvény emberei aztán hat heti fogházat szabtak ki rá, amelyet valamelyik osztrák női fogházban fog lelenni. Ennek a *színházi korpálnak* a teljessége kedvéért még ide bigyésztiük azt is, hogy a kis színészről mivel védekezett a törvénylátó szigorú urak előtt. Az elnök azt kérdezte tőle:

— De hát hogy költelezhetett olyan eszevesztett módon olyan kis fizetés mellett.

— Kérem, — felelte a kis színészről és még csak le sem süttötte a szemét, — mindig reméltem, hogy egy barátom akad, aki ki fogja fizetni az adósságaimat. Mert — tettem hozzá a legmélyebb meggyőződéstől áthatott hangon, amelyet a színpadon bizonyosan sohase találna el, — nekünk *színházi hölgyeknek* már a toltetejeink miatt is kell egy ilyen barátunknak lennie!

... És ez után a töredelmes beimerés után elállt a hat hétre.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** Rosini rég nem hallott operája, a *Tell Vilmos* kerül színpadra a Magyar Kir. Operaházban. A Telefon Hírmondó ez előadást,

épp úgy, mint a többiek is, teljes egészében közvetíteni fogja, úgy hogy az előzetek odahaza a lakásokon is végighallgathatják az előadást. — Az opera közvetítése után az est folyamán érkezett újdonságait olvastatja föl a beszélő újság szerkesztője, majd annak bevezetővel 11 óráig még cigányzene-átvitel lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Enke és az Elite kávéházból közvetít a Telefon Hírmondó.

Szivem!

— A *Vígyszínház* bemutatója. —

Budapest, szeptember 27.

A *Vígyszínház*nak zajos sikerekhöz hozzászóltott nézőtere ma este ismét olyan sikert látott, a minőt a színházak — ellentétben a bukások sötét tónusához — vörös tentával szoktak bejegyezni a könyveikbe. Különösen pedig a — pénztárkönyveikbe! Mert ez a siker zajos, nagy és általános volt s ha valaki káromkodni talál ellene, az bizonyosan a farizeusok ama jól ismert íajtájából való, akik azt a bizonyos vizet prédikálják s azt a még bizonyosabb bort maguk isszák a legnyesebben, de tükön.

Már ebből a pár bevezető sorból is könnyű kitalálni, hogy a *Lipót-körúti* színháznak ma este éppen séggel nem volt *fehér estje*. Sőt ellenkezőleg az este nagyon is *rosszszínű*, de sőt egyenesen *rákövörös* volt, amennyiben tudniillik a belletrista urak különböző előszeretettel ezt a szint használják a píruló szemérem megfestésére. A fentebb említett farizeus urak itt egy szentes prédikációt bigyésztenének közbe és a jó Isten látja lelkünk, talán a mit tollunkból is kitelnek egy ilyen prédikáció, de hát mi egy a színházak szempontjából főbenjáró körülménnyel is számolunk: ki tehet róla, hogy a *fehér est* téken a közönség is olyan, mint a fehér holló, holott a *rákövörös* estéken ember-ember hátán szorong úgy, hogy a szépséges hölgyek erősen használják a legyezőket, de csak a *hőség* miatt!

Hát kétségtelenül ilyen *rákövörös* este volt a mai s akiknek köszönhetjük, megint csak franciák. Franciák, akik valami szinte megfellehetetlen, mondhatnók embertelenti ügyességgel tudnak borotvaélen táncolni a nélkül, hogy megsebeznek magukat. Ezek a franciák bohózatírók csakugyan a pikantéria — Uebermenschei!

Bailhaud és *Hennequin* háromfelvonásos bohózata, a *Szivem!* (M'amour), hogy úgy mondjuk a házasságtörés szisztemájának a problémájával babrál. A probléma egyszerűen ez: Kivel csalja meg az asszony az urát? A férj barátjával, vagy egy ideggel? Hogy kellemesebb az asszonyra nézve?

Montureux-né asszony demonstrálja előttünk ezt a problémát három felvonáson keresztül s a dolog veleje az, hogy a titott viszonyoknak ez a visszas fenevadja meggyőződést s ezzel együtt szeretőt is cseréli: az első felvonásban úgy ismerkedünk meg vele mint aki belekényszeríti a szeretőjét abba, hogy ismerkedjék meg az urával s járjon a házhoz s a darab végén úgy tűnik el a szemek elől, mint aki az új szeretőjét összeveszti az urával, hogy ne járjon a házhoz. Mert így mégis csak kellemesebb és kevesebb vesződséggel jár a dolog. Mintha Montureux né asszony csak lekiáltana a nézőtérre egy esetleg ott üldögélő asszonykához, aki úgy miként ő, a szerelem tiltott vizein evez, vagy még csak ezután szándékozik evezni:

— Kedvesem, most tetszés szerint választhat, hogy milyen szisztema szerint óhajta felszárvaizni az urát!

Alapjában véve ez a: *M'amour!* Hogy aztán a két francia szerző a hajmeresztő témáinak a nyaktörő szakadékaik és meredekjein keresztül milyen zergeszerű könnyedséggel szökel át, az egyszerűen mesés. Mennyi szellem, mennyi ötlet, mennyi humor és mennyi briliáns helyzet van ebben a darabban felhalmozva, csak hogy elleljejtessék velünk azt, amit el kell felejtenünk, hogy teljesen átengedhessük magunkat a darabjuk élvezetének. Már rég idő óta nem láttunk színpadon merészebb darabot elogadhatóbb köntösből, mint *Bailhaud* és *Hennequin*nek ezt a bohózatát. A szerzők egyenesen lelegyverzik az ellenkezőt s egyszerűen védtelenül — engedik magukat mulattatni. Mert kinek jutna eszébe felháborodni, mikor ez a Montureux-né belép az ura karján abba a garçon-lakásba, amelybe már egy esztendő óta csaknem napoként eljár s ártatlan képpel nézi végig a *japán-táza* fölött való alkudozatra a férj és a szerető közt, vagy ki lenne képes szigorúan összerángolni a szemöldet annál a homéri komikummal fűszerezett scénánál, mikor a szerető, Montureux-né asszony parancsára, minden áron össze akar veszni a férjével és a vége az, hogy a kettő a legnagyobb szeretettel borul az egymás nyakába? És így tovább, emennél, meg amannál a jelenetnél, — szóval az egész darabon végig, mikor nem vagyunk *pekések egyébre*, mint csak arra, hogy jolyton-olyvást kacagjunk.

És ebben van a francia bohózatírók nagy ka-

cagató sikereinek a titka! Ellentáthatatlanul és biztos kézzel ragadják magukkal közönségüket s mulattatják, kacagtatják, mert aki kacag, az nem haragszik.

Nem haragszik még ilyen kis fenevadra sem, mint amilyen ez a Montureux-né. Nehézebb művészi feladatot alig róhat szerep művésznőre, mint ez az asszony, aki úgy cseréli a szeretőit, mint ahogy más asszony például a zsebkendőcskéit. Mielőtt csak szó is lehetne róla, hogy a színpadi sikert kiküzdje számára, el kell feledtetnie velünk ennek az asszonynak a visszataszító voltát, ami a legnehezebb művészi feladatok közé tartozik. *Csillag* Teréz asszony, Montureux-né személyesítője, a *Budapesti Napló* mai színházi rovatában egész analitikus kis tanulmányt oveszeget erről a szerepről, de ahogy ma este a színpadon meg is játszotta, abban még ezt a briliáns analízist is messze tulhaladta. Ma este csakugyan egész művészi tudását, egyéniségének minden megvesztegető báját harcba vitte, hogy *művészi sikert* érjen el ebben a szerepben. A művésznőnek ezt az alakitását csakugyan látni kell vonásról-vonásra, árnyalatról árnyalatra, hogy megértse az ember az űntudatos művészet határt nem ismerő képességét. Mint lágyult az az asszonyi jellemnek bántó, durva reliei-je, finom, megígéző hajlékony vonalakká, amelyek aztán a művészet kibékítő harmóniájában olvadtak össze!

— Asszonyom, — variáthatnók ma annak az angol bírónak ismeretes szavát, — kegyed olyan bájosan tudja megjárni a bünt, hogy ha tőlem függne, nem engedném ki a színpadra!

Teljes, igazi nagy diadal volt *Csillag* Teréznek, aki játékaival, ugyszólván, szárnyat adott a partnereinek is. *Góth*, aki a Montureux-né asszony szeretőjét játszotta, ismét a *Vígyszínház* térfő-sztarja volt ma este. Kifoghatatlan kedélyben, humorban és a legfinomabb jellemező modulációkban. Sikere teljes volt a *Csillag* Teréz asszonyával együtt. Montureux urat, a férjét, *Balassa* játszotta a hülyeség teljes ambicióival: kitünő figurája egyik nagy oka volt annak, hogy a közönség megbékült a — feleségével. Nagyon jó volt *Tapolcai*, (de *Toroy*) míg *Bihari* (Châteaux) egy kicsit visszacsapott a vidékies allure-ékbe. *Fáldán* Kornéla, a *Vígyszínház* fiatal, új nő tagja egy nagyobbacska komorna-szerepben mutatkozott be a legelőnyösebben — nagyobb szerepkörre is. *Gazi* Mariska (Heléne) második szerepében is bevált, habár elütött kissé a *vígyszínházi* ensemble diszkréttebb tónusától. Ennek a kétségtelenül jeles tehetségű színésznek bizonyos időre lesz szüksége, míg új művészi taláiban meggonosodik.

A darabot *Molnár* Ferenc fordította s nehéz munkáját elismert, nagy írói tehetségéhez méltóan oldotta meg. A darabnak nem volt még oly kényes csattanója, amelyre ne találta meg az eredetileg egyenértékű szót s ahol kellett, enyhített is rajta.

A *Szivem!* állandó műsordarabja lesz a *Vígyszínház*nak s kétségtelenül az idei évad legnagyobb sikerei közé fog sorakozni. (M—s.)

A mikolai bíró.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, szeptember 28.

Egynémely bizalmas vallomást kellene tennem a magam darabjáról, hogy e rövid beszédnek, mely a *Budapesti Napló* szerkesztőségének szives vendégszeretéből kerül ide, némi érdekessége legyen, — de ne méltóztatassanak rossz néven venni, ha (jól megfontolt ártatlansággal) minél kevesebbet beszélék róla, mert nem bolondság, ha az illuzió megőrzése okából egyelőre minél jótékonyabb ködbe burkolódzik a magyar.

Valahányszor azt halloim, hogy egyik-másik szeretetremlő olvasónk bizonyos kíváncsiságot érez egy-egy novellának, poémának, vagy színdarabnak a keletkezéséről és írójáról — akiről, nagyon kedvesen, néha még azt is tudni szeretném, vajjon minces-e fűrészporral kitömve, mint az ő gyerekkori bábuja egykor — mindannyiszor eszembe jut a zsidó Talmud egy idevágó egyszerű elbeszélése, amelyben szinte metsző világossággal van kipéldázva, hogy annak a bizonyos illuziónak megőrzése csakugyan nem bolondság.

Egy előkelő római — meséli a Talmud — bizonyos alkalommal így szól a tudós *Gamlil* paphoz:

— A ti Istenetek irigy, különben nem fosztotta volna meg Adámot attól a gyönyörűségtől, hogy *Eva* teremését láthassa. Istenetek elaltatta Adámot s csak akkor ébresztette föl, midőn *Évát* már megteremtette.

A tudós pap megosólvatta fejét és magához hívta leányát, aki szép és okos fiatal hölgy volt.

— Felelj, leányom, a lovgának!

— Igen, atyám — mondotta a hölgy s nyomban megparancsolta egy rabnőnek, hogy hozzon egy darab nyers húst. Midőn a nyers hús ott volt, a hölgy meg-

fogta, azon véresen a lovag elé tette, vizet hozott és mosni kezdte. Azután összevagdalta, edénybe tette, megszírozta, megsütötte s a végén odavitte a lovaghoz, hogy egyék. A lovag azonban félretolta a tálat és kijelentette, hogy nem eszik, mert látta véresen a húst, látta átváltozását, elkészítését s ettől minden étvágya elment.

— Ebből láthatod, lovag — mondotta a hölgy — hogy Istenünk nem volt irigy, hanem bölcs, midőn Adámot elaltatta.

Szóval, azt gondolom (s a velem egyöreg medvék körülbelül mind így tudják), hogy a közönségnek csak igen csekély töredéke kíváncsi valamely, kritikája elé kerülő szindarab előzményeire, az impulzusra, mely létrehozta, a kiforrás és a formába öntés munkájára — magáról az íróról leghátul emlékező. Ha ez az ur előtérbe talál lépni — hát az már kész veszedelem, mert bizony régi székely módú, hogy csak a rossz költőknek (versnek, szindarabnak) szokás „felelte igen firtatni aptyát, aki fogalmazta.“

Mellékes az is, hogy vagy öt évvel ezelőtt annyira beleástam magam mi nemes urunk, Rákóczy Ferenc históriájába, főleg a Thaly Kálmán gyönyörű könyvei segítségével, hogy ez erős impressziók hatása alatt nemcsak tárcs-cikkelyekben íparkodtam kiharogni a Rákóczy-korban rejülő hatalmas színpadi anyagot, de 1897 őszén magam is neki lobbantam s ugyanez év december közepén „A mikolai bír“ már a Népszínház igazgatójának kezébe került. Ennek négy esztendeje. Nem lényeges, hogy miért mutatjuk be csak ma este, de (nekem) lényeges ha ideírom, hogy egy kis dodonai homálylyal szólvá: mit lehetett volna csinálnom a tollam alá kívánczó rengeteg anyagból, és mennyit lehetett megcsinálnom — azonkívül, hogy legendás szabadságharcunk hőst, a lejedemeit, nem volt bátorságom színpadra vinni. Ugy éreztem, hogy nem lehet. Tán — nem is szabad. Megeshetik egybírni, hogy ez nem egyéb gyöngösgégnél. De ez az oka, hogy egységes históriai munka helyett korfészt, históriai háttérű, népies szindarabban próbálom megéreztetni a magam hangulatait, átjátszva a darab színterét Rákóczy egykori hűséges székely „fiat“ közt.

Abonyi Árpád.

SPORT.

•• Őszi luxusalvásár. A Tattersallban ma délután nyílt meg nagy érdeklődés mellett az őszi luxusalvásár. A katalogusban bejelentett 862 ló közül eddig-éle 326 darab ló jelent meg a vásáron, de az elmaradtak nagy része is a mai és holnapi nap folyamán meg fog érkezni. A mai elővásár főként élénknek mutatkozott. Ugy látszik vevőkben ninosen hiány, mert a vásár megnyitása után alig egy órával már 16 ló kelt el, amelynek legnagyobb része külföldre megy, nevezetesen Romába, Romániába és Németországba. A vásárral értékes díjazások is vannak egybekötve. A jury holnap ejti meg a bírálatot, melynek eredményét azonban csak vasárnap fogják kihirdetni. A fogatokat és hásatokat délelőtnként 10—11 óra között és délutánonként 3—4 között mutatják be. A vásár anyaga igen jó, s ezért remélhető, hogy eredménye is meg fog felelni a várakozásnak.

•• Utolsó fogadások a Legerre. A vasárnap délután St.-Leger fogadásai most már végleges iornát öltöttek, mert végre valahára teljesen tisztázódott az indulók listája. A mai nap szenzációja az, hogy az egyik favorit Carrasco sinos rendben s nem indul a nagy díjért, úgy hogy a Harkányi istállót High Leicestershire és Frangepán fogja képviselni. A végleges favorit Ignatieff pári pénzrel, míg Mágnas 2: 1, High Leicestershire és Carrasco 3: 1-igly jegyeztetik. Fut még Perlas és Durban, de egyik sinos szerepre hivatva a versenyben.

•• Őszi loverszenyek. A holnapi program már mutat egy kis elevenséget sőt őszáma, a 10.000 koronás Prince of Wales handikap egyenesen szenzáció számba megy, aminthogy minden évben ez a handikap az őszi meeting egyik legérdekesebb versenye. Tömerdek ló indul érte ezúttal is, java flyereinknek, melyek utóbbi időben egytől-egyig szép szerepet játszottak a turi mezején. Davensberg, Ronny, Royal Flush, Malice, Ponyvássy, Selló, csupa jó flyerek, a startolók közül legtehetőbb Dacapo, Dundi és Gaudriole az, melyek nyilvános forma alapján kevés remény-nyel állnak a starthoz. De távoiról sinos ki-zárva, hogy ezek a derék telivérnek mostanában megjavultak és még lelik a papirtorma hőseit. A verseny alighanem Tural fogja megnyerni, akár Davensberget, akár Dundi üli, legveszéltebb ellenfele Ponyvássy és Royal Flush. Érdekes lesz holnap az őszi kancadíj is, itt alighanem Tural arat újra diadalt Pompadour segítségével. Még csak Quotának van mellette egy kis halvány kilátása. A többi verseny már

jelentéktelenebb, ha ezúttal szép fielde is várhatók a starthoz, s egyszerűen tippeire utalunk:

- I. Ne engedj — Kata.
- II. Egyedi istálló — Midás
- III. Pompadour — Quota
- IV. Tural lovaglása — Ponyvássy — Royal Flush.
- V. Aranyeső — Querida
- VI. Csitt — San Jago.

* A budapesti loverszenyek eredményét ezúttal is a Telefon Hírmondó útján tudhatja meg a nagyközönségnek az a része, amely nem mehet ki a versenyterre, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján két futamonként részletes jelentést olvastat fel a versenyek eredményeiről. A verseny-eredmények felolvasására kétszeres riadójele hívja fel előfizetőinek figyelmét a beszélő-újság szerkesztőségére.

Nyíltér.

Földbirtokokra kölcsönöket

konvertálásokat adok 4³/₄%

mellett (tőketörlesztés és kamat beleértve)

csak nagyobb összegekben, közvetítők kizárásával.

Ajánlatok „1.000.000“

jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

REINITZ és FIA

es. és kir. főh. udvari és kamarai szállítók eddig Dorottya-utca 4. sz. kalapüzletük

József-tér 14. sz. alá (Nador-telek szarkán) a Magyar Államias Takarékpénztár új palotájába helyezték át.

(Az e rovat alatti közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZEK.

§§ A Tribuna sajtópöre. A kolozsvári esküdt-bírósg tegnap ismét Baltes Andrásral, a Tribuna szerkesztőjével foglalkozott. Csak a minap ítélték el nemzetellenes izgatás miatt, tegnap pedig becsület-sértésért vonták felelősségre. Ezúttal sem menekült meg ép bírral s ha a mártírkodásban különös kedve telik, úgy a bíróság készséggel áll rendelkezésére. Elvégre a bíróság jobban győzi, mint az ágítátor ur. Az eset a következő:

Az oláhok Janku emlékére gyűlést indítottak, de a belügyminiszter a gyűlést megtiltotta, mert nem tarthatta Janku 1848-as szereplését összegegyeztethetőnek azzal, hogy neki Magyarországon emléket állítsanak. A pénzt elkoboztatta. A gyűjtő azonban a pénzt nem akarta beszovalgatni s ezért büvándi eljárást indítottak meg ellene. A Gyulafehérváron tartott tárgyalás gróf Lázár Miklós ügyész képviselte a vádat. Ezért a Tribuna hasábjain megindult a haro Lázár személye ellen s pszichológus becsületét. Hét cikk jelent meg, kettő Scourtu Juon aláírással. Gróf Lázár becsület-sértésért emelt vádat a cikkíró ellen. A vizsgálat alatt Scourtu elúnt s így csak a teelős szerkesztőt Baltes vonhattak felelősségre. Baltes a tárgyalásra védőt sem hozott magával. Csak annyit mondott, hogy őt ne kérdezzék, mert ugy sem telet. Baró Szentkereszti ismertette az inkriminált cikkeket s az elnök kérdéseire a vádlott elvállalta a teelőséget még a Scourtuól iri cikkekért is. A vádbeszédet Csipkés Károly köztárhozó és a sértett gróf Lázár Miklós magánváddal tartották. Az esküdtek a vádlottat hét rendbeli becsület-sértésben büntönek mondták ki. A bíróság pedig erre a következőképp ítélt: Baltes András hat rendbeli becsület-sértésért egy évi és hat hónapi fogház 10- és hét rendbeli hatszáz-hatszáz korona mellékbüntetésre ítéte. A vádlott íllebbezett.

§§ A villamoson. Sachs Dezsó foglalkozásnélküli pincér ez év július 14-én a Kelenföldre vivő villamos kocsiban kilopta a mellette ülő Kannleitner Mihály 380 koronát tartalmazó pénztárcáját. A nyomozat során a detektiveknek felültt egy Királyi Pá-utcai kávéházban Sachs Dezsónek galvárisok költekezése s ematt kérdőre vonták. Sachs Dezsó aki különben ismert alak a rendőrség előtt küönönie meséssel hozakodott elő a detektiveknek arra nézve, hogy a pénzt hoi: szerzte. A detektivek azonban nem méltányolták a mecsmondást és bevitték a főkapitány sághoz. A további vizsgálat aztán kiderítette hogy Sachs lopta a pénzt, amelyből egy darab szárazot egy kávé ismerőseivel váltott fel. Ez a százas lett az árulója. Segohysem tudja igazolni, hogy honnan került. A budapesti büntető örvényszék Bakonyi bíró ölnöklele alatt ma tárgyalta a büntögyet s a konokul

tagadó vádlottat dr. Hodássy kir. ügyész vádjára elítélte egy évi bírtönrre. Az ítélet ellen az elítélt fellebbezett.

TÁVIRATOK.

Boroszló, szeptember 27. Balin galiciái határ-széli városkában nagy tüzvész pusztított, 340 ház leégett.

Roosevelt Németországról.

Frankfurt, szeptember 27. A Frankfurter Zeitung newyorki tudósítója jelenti, hogy Roosevelt elnök kevéssel a washingtoni gyászünnepek után ezt írta Münsterberg bostoni tanárnak: Nagyon kevés dolog van, amit annyira szívesen viselek, mint azt, hogy Németország és Amerika között mindig a legbensőbb barátság uralkodjék.

A francia-török konfliktus.

London, szeptember 27. A Times konstantinápolyi értesülése szerint a francia-török diplomáciai összekötötés újraelvételének egyik föltétele az, hogy a porta ismét megerősítse az 1881-iki szerződést, mely Franciaországnak biztosítja a Tunisz fölött való protektorátust.

Khina eladja hadihajóit.

Shanghai, szeptember 27. A kínai kormány-nál kedvező fogadtatásra talál Oroszország ajánlata, hogy a Peijang-hajórajt 5 millió rubelért megveszi, mely összeg az Oroszországnak fizetendő kártérítésből lenne levonandó. A hajórajt 3 gyors cirkálóból, 4 torpedó-rombolóból és néhány ill-ad osztályú cirkálóból áll.

Columbia és Venezuela háboruja.

Port of Spain (Trinidad), szeptember 27. Carracasi jelentések szerint valószínű, hogy Venezuela e hó 28-ikán hadat fog üzeni Kolumbiának. Ugyan e hírek szerint Venezuelában pénzügyi válság van. Castro elnök kölcsönállásra akarta bírti a venezuelai bankot és a kereskedelmi bankot, de nem sikerült.

New-York, szeptember 27. Wilumstadból (Curaçao) érkezett távirat szerint oda az a hír jött, hogy Goaira felszigeten egy ütközetben 300 venezuelai négy ágyúval együtt elloptak és 600 venezuelai elesett vagy megsebesült. A sebesültek közt van, hir szerint, Castro elnök öccse is.

A krétai kérdés.

Athén, szeptember 27. Mint az Astynak jelentik, a nagyhatalmak azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Görögország Kréta fölött mintegy protektorátust gyakoroljon, amely véget vetne a jelenlegi autonómiának, amely a sziget gazdasági erejét meghaladó kiadásokat igényel. A terv részleteit Fredensborgban, ahová György herceg atya meghívására elment, behatóan megvitaták.

Közgazdasági táviratok.

New York, szeptember 27. (Terményfőssé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban hejyben 8³/₄ (8³/₄), szept-re 7.77 (7.68). Decemberbe 7.75 (7.67). New-Orleansban hejyben 8.— (8¹/₂). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphában 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — Zsar: Western steam 10.40 (10.25). Robe és Brothers 10.75 (10.60). — Tengeri irányszata gyenge. — Szept-re 63³/₄ (63³/₄), Decemberbe 63³/₄ (63³/₄). — Májusra 64³/₄ (64.—). — Buza irányszata gyenge. — Píros óza hejyben 75³/₄ (75³/₄). Szeptemberre 74³/₄ (74³/₄). Októberre 73³/₄ (73³/₄). Dec-re 76³/₄ (76.—). Májusra 78³/₄ (78³/₄). Gabona szállítási díja Liverpoolba —³/₄ (—³/₄). — Káté: fair Rio i. sz. 5³/₄ (5³/₄). Szept-re 4.90 (4.95). Decemberbe 5.05 (5.15). — Liszt: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — Cukor: 3³/₄ (3³/₄). — On: 24.95 (25.—). — Réz: 16³/₄ (16³/₄). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 27. (Terményfőssé.) (Zárlat.): Buza irányszata gyenge. Szept-re 68³/₄ (68³/₄). Dec-re 70³/₄ (70³/₄). Tengeri irányszata gyenge — Szept-re 66³/₄ (67³/₄). — Zsar: Szeptemberre 10.— (9.87). — Októberre 9.95 (9.87). — Szaonna short clear 9.55 (9.55). — Sertészsok: Szeptemberre 14.87 (14.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B R Budapest. Másiktól is hozzánk inézett kérdésre megtelev. közöljük hogy a fővárosi VII. kerület képviselője dr. Somogyi Lajos nem azonos a hasonló nevű budapesti gyakorlóorvossal. A VII. kerület képviselőjelöltje dr. Somogyi Lajos ügyvéd.

Legrégibb előfizető. Legutóbb Genjben volt, visszavouva él a családjával.

KÜLÖNFÉLEK.

Tündés.

A kettőnk drága, föltett tüköt,
Mely dallal, ábránddal teli;
Nem értem, Édes: szereimüket
Hogy minden ember ismeri.

Talán szemedből olvassa ki?
Talán arcomról sejtje meg?...
Pedig mennyire megígértük,
Hogy nem mondjuk el senkinek.

Karló Béla.

+ Színes szökökutak. Amióta a párisi világkiállításon a színes szökökutak meghódították a közönség izlését, azóta az illuminált vizsugarak játéka egyre jobban terjed és azóta minden kiállítási területen nélkülözhetetlen díszítő gyanánt szerepel ez a tetszetős látványosság. Parkokban, sőt hegyvidékek közepette is mindinkább divatosá válik megvilágítani a víz esését vagy a víz szökellését és így gyönyörködtetni a járókelőket e tündéres játékokban. Most, hogy a divat felkarolta a különféle színben játszó lényűsugarakkal megvilágított szökökutakat, éppen ezért időszzerű e szép dekorációknak eredetét kutatni. Kezdetét vette a le olyt század közepe felé, a hatvanas években, amikor a nyilvános mulatóhelyeken és a színpadon is vörös erőt gyakorolt a közönségre és pedig e furcsa cím alatt: kalospínhéchromokrene. A német-francia háború kitörése után azonban lejtűnt ez a tenomén a megszokott látványosságok sorából és pedig vagy husz évre. Husz év múltával megint divatba jött, de most már a villamos fény segítségével sokkal szebb és szemképrátlatóbb formában. Egy ötletet amerikai legújabbban azt is kifalálta, hogy miképpen lehet a színes szökökutakat bevinni a szobákba és termekbe, de — vizszökellés nélkül. Még a vízcsöppek is bamisítva vannak e modern találmányban — borsószemek által. Az apró borsószemek éppen úgy szöknek fel és peregnék alá, mint a vízcsöppek, minthogy pedig a villamosfény rendkívüli intenzivitással világítja meg őket ennél fogva az illuzió tökéletes és a szoba mégis egészen száraz marad.

+ A kinematograf a sebészet szolgálatában. Nem sokkal a kinematograf fövedezése után rájöttek arra is, hogy ez a genialis találmány igen nagy szolgálatot tehet a medikusoknak, amennyiben a mozgólények megismétli a többé-kevésbé rendkívüli operációkat, minden részletben és összes mozzanataival. Először 1897-ben jött alkalmazásba a kinematograf Edinburgban, a brit orvosok egyesületében. Később Kielben, azután a nőorvosok nemzetközi gyűlésén Amsterdamban, végül Londonban és Párisban demonstrálták, hogy mennyire tanulságos ez az áltűh megismétlése a régen befejezett műtéteknek.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(37)

Látta lábai alatt Chmielnickij hulláját, amelyen át diadalmasan haladt a nagy tisztességek és nagy méltóságok felé, ami rá is fért, mert hiszen a litvániai starszinaságot minden érdemei dacára sem adták neki. E gondolatra ököibe szorultak a kezei. Nem adták neki azt a starszinaságot, pedig a Potockiak is pártfogolták, csak azért, mert újdonsült nemes volt, híjján a régi nemesi családjának. A köztársaságban ugyanis nem volt elég nemesnek lenni, arra néztek főként, hogy a nemességben rajta van-e az ősiség roszdája, miként a régi vason, vagy a pénz az ó-borok üvegén. Chmielnickij megváltoztatva volna ezt az igazságtalan rendet, s neki bizonyára sikerült volna az, amin még a király jó szándéka is hajótörést szenvedett. Ez az ember néki is igazságot szolgáltatott volna, de hát az ostoba a kudaki várfalakon betörte a fejét. Mindez ha nem általa, hát majd rajta újut a céljához, a győzelem, amelyet föltűt kivív, a Potockiak pártfogása nélkül is föltűt álláshoz segíti. Boldog álmodozásai közepette el is szunnyadt s mikor újra fölébredt, esendő volt körötte, a kudaki ágyuk elnémultak. Előbb megremült, hogy talán elesett a vár, de aztán molesztott e föltűvésen maga is. Bizonyára vége az ostromnak s a tatárok és kozákok megszállás után és megtizedelve kullognak el a vár alól.

Most már kivilágosodott és Flickek jött a napiparancsért.

— Kapitány ur, ha estig nem jönnek meg csapatunk, s a tegnapi támadás megismétlődik, a vár alá indulunk.

Egy hírneves párisi orvos, Doyen tanár különösen felkarolta e találmányt és az operációk hosszú sorozatával bizonyította, hogy se az orvosnövendék, se a diplomás orvos nem képes olyannyira helyes fogalmat alkotni magának arról, amit részletesen leírva előlvas és áttanulmányoz, mint az, akinek a szeme előtt játszódna le az operáció összes mozzanatai és így műtétnak valóságos szemtanújává válik.

+ Egy bátor gyerek. Az elzász-lotharingiai méhészek lapja egy tisztes fiú dicséretes bátorságáról közli a következő történetet: K. méhész tisztes fia egy méhkas közelében állt éppen, amikor egy raj kivonult. Némi tévovázás után a királynő a fiú fejére szállt, ahova ezernyi méh követte. Az apa, aki rögtön tudta, miről van szó, hamar a fiú felé futott és azt kiáltotta:

— Ne mozdulj! Csukd be a szád és szemed. Mindjárt segítik!

A fiú szót fogadott. Az apa vizet öntött a fiú fejére és aztán egy süprővel belesodorta a méheket egy kosárba. A fiú egyetlen szúrás sem érte.

+ Kivégzés villamos árammal. Tegnap bírdelték ki a buffaloi törvényszék ítéletét, amely Czolgoszt, Mac Kinley elnök gyilkosát villamos árammal való halálra ítélte. Ez az ítélet, amely, mint megirtuk, az október 28-án kezdődő hét valamelyik napján hajtatik végre, ismét aktuálisá teszi a villamos kivégzés ismertetését, amely tudvalegőleg a humanizmus nevében hozatott be Amerikában.

1890. augusztus 6-án történt az első villamos kivégzés a newyorki Auburn-fogházban. A kivégzett ember Kemmler Vilmos volt, aki kedvesét meggyilkolta. A halálos ítéletet már tizennegy hónappal a kivégzés előtt kihirdették előtte s csak azért halasztották oly sokáig, mert ügyvédek, orvosok és bírák azon vitakoztak, hogy fölakaszák-e, vagy pedig villamosággal végezzék ki. A kivégzés maga borzalmas hatást tett azokra, akik végignézték. A delikvens nyugodtan, szinte jókedűven üt bele a villamos székbe. Azután kezét-lábát megkötötték s fejt megerősítették, úgy, hogy nem mozdulhatott. Erre jött adak a szomszédos szobában levő hőhéroknak, akik a villamos készüléket kezelték. Az áramot megindították: az árammérő ebben a pillanatban ezer voltát mutatott. Kemmler teste borzasztóan összerázkódott s arca eltorzult az iszonyú fájdalomtól. Még az orvosok is elfordultak, mert nem tudták nézni a szerenstelen ember vergődését. A nagy esőndben hallani lehetett Kemmler fogcsikorgatását, azután halk sóhajtást. Néhány pillanattal később teste megmerevedett. A kivégzést vezető orvos megszaktította az áramot és konstátálta a beállott halált, amit a többi orvosok is megerősítettek. Levették róla a köteleket de abban a pillanatban Kemmler ismét lélekzen és vonagolni kezdett. Az orvos azonnal megindította újra az áramot, amely ezúttal tizenhét másodpercig hatott az elítélte, annyira hogy a teste égni kezdett. Erre újra megszüntették az áramot s az orvosok kétségtelenül megalapították, hogy Kemmler meghalt. A kivégzés tizenhárom percig tartott. Egy esztendővel később

— A legénység kész.
— Osztass ki közöttök löport és golyót.
— Már megtörtént.

— Este partraszállunk, esőndesen végiglopunk a pusztán és meglepjük az ellenséget. Addig meg ne moceanjon senkise, mozdulatlanul, életleg nélkül rejtőzzenek a nádasban. Tűzet se gyujtsatok, mert a füstje elárulna.

— Attól ugyan nem kell tartanunk, hogy észrevesznek, hiszen rettenetes sűrű a köd!

Az egész folyót, a nádat és a pusztát sűrű köd lepte el, a szem hiába fürkészett a távolba. A csónakokban a legénység most reggelizett, de oly esőndben, hogy a partronálló, vagy a vizen mellettk evező legelősebb szemű és fülű kém se vehette volna észre, hogy ott egész sereg rejtőzik. A lovakat tenyerőkből etették a katonák, hogy hortyogásuk ne hallassák. A csónakok mozdulatlanlansága valóban meglepő volt s mély esőnd fűdte el a meglapult sereget.

A esőndben azonban egyszerre furesa hangok hallatszóttak. A pusztá felől, a magas fűből s a partmenti nádas tulsó felől jöttek a hangok.

— Pugu, pugu...

Csönd lett és kis vártatva megint hangzott a pugu, pugu. Ugy látszik, valami választ vártak a partron bukjálók, mert harmadszor türelmetlen és erősebb, szinte parancsoló volt a furesa hang.

— Pugu, pugu!

A ködben fölhangzott Krsecsovski szava.

— Ki az?

— Kozákok vagyunk!

A nádasban rejtőzőknek erősen dobogott a szívük, ők már előbb megértették a furesa hangozt. A sporogóinaknak ez volt a titkos jeladása, háborús időben ezzel csalogatták testvéreiket: a kozák katonákat, s aki közöttük szívében hozzájuk húzott, azt elcsalta zászlója alól a pugu, pugu. Krsecsovski szava megint fölhangzott.

— Mi járban vagytok?

— Chmielnickij Bogdán, Saporagia hetmanja üzeni, hogy ágyuit soraitokra szegezte.

— En meg azt üzenem neki, hogy a mi

egy Sopí nevű gyilkost végeztek ki villamossal. Ennél a kivégzésnél az áramot négyezer kellett megindítani s a kivégzés egy óráig és nyolc percig tartott. Ekkor már egész Amerikában sürgették, hogy a kivégzésnek ezt a barbár módját szüntessék meg, de Newyork államban tovább is érvényben maradt. Az utóbbi években nagyon tökéletesítették a villamos kivégzést. Most úgy történik, hogy az elektrodrókat az elítelt homlokára vezetik. A fejére vastól készült sípkák tesznek s lábát vastinek közé szorítják. Az áram először az agyra hat, ahol, mint az orvosok mondják, megszünteti a fájdalomérzést, azután megöli az elíteltet.

+ Goldmann Emma és a serpentintáncos.

A Figaro egyik munkatársa meginterjúvolta Loie Fuller serpentintáncosnót, aki amerikai származású és Goldmann Emmát, Czolgosz merénylőletének állítólagos bünszerzőjét személyesen ismeri.

— Amerikában ismerkedtem meg Miss Goldmannal — szólt a táncosnó. Miss Goldmann fiatal, komoly és kellemes hölgy. Szerintem jó és nemeslelkű nő Goldmann Emma, valóságos filantróp és nem anarkhista. Ő egy olyan, hogvis mondják csak? — Olyan apostol, igen, igen, női apostol! Ha vannak is szocialista ideák, úgy ez még mindig messze van az anarkhizmustól, Mert az anarkhizmus, tessék ezt elhinni nekem — a szocializmus anatózizmus.

A beszéd folyamán Loie Fuller Mac Kinley emlékének is adózott néhány elismerő szóval.

— A mi elnökünk is nagyon jó ember volt szegény — mondta volt az amerikai származás tudatában a párisi táncosölgy — és egyáltalában nem volt ellensége a szegény embernek. Sőt ellenkezőleg. Gyakran segített a szegény embereknek, mert szelíd és jólélt volt mindenki iránt. Hogy a kapitalistáknak valami nagy barátja lett volna, ez is csak mese. És ezt elhítheti nekem, mert én személyesen — láttam Mac Kinleyt.

... A Figaro munkatársának az interjúról az a nézete, hogy Loie Fuller táncművészetéből sajátította el azt a politikai fogást, hogy az ember mindig olyan színben és formában mutogassa magát, mely a legtesztetősebb, vagyis a legjobban fest.

+ Meggyilkolt táncosnó. Egy harmincöt éves párisi táncosnó, Alice Alix oly benső viszonyt folytatott egy lovagló-iskola főlovászával, egy rendkívül szép fiatal férfival, melynek kötségeit kizárólag a nő fedezte. Neullyben, Páris szomszédságában csinos villát birtokolt a táncosnó, melyről azonban kénytelen volt lemondani, mivelhogy Párisnak egy elientés irányú külvárosban, szerény föltételek mellett kapott csak újabb szerződést táncosnói minőségében. Itt azután egy magas állású hivatalnok fiával ismerkedett meg a lendületes mozdulatok művésznője, akinek a hódolatát meg az ajánlatát is elfogadta. A gazdag udvariálót megköött viszony első következménye volt, hogy a táncosnó ismét lakást változ-

ágyunk torka a ti soraitokba okádja majd a halált.

— Pugu, pugu...

— Még valakit kívántok?

— Chmielnickij Bogdán beszélni szeretne régi barátjával, Krsecsovskival.

— Küldjön tüzokat.

— Tiz tisz azonnal átmegy hozzátok.

— Rendben vagyunk.

A köd is fölcsakadt s a pusztá magos fűből sűrűn rajzoltak elő az ott rejtőző kozákok, a messzeségből hangos dobos és danolás hirdette a lovasság közeledtét, lengett a sok zászló és a lófark. Mintha valami paradéra vonult volna a sereg, olyan békés volt az egész jelenet. A csónakbéli kozákok hangos kiáltással üdvözölték testvéreiket. A tiz tisz megérkezett és Krsecsovski is kivezített a partra, ahol már készen várta egy paripa. Elébe lovagolt Chmielnickijnek, aki leemelte fövegét a közeledtőre és barátságosan üdvözölte.

— Kapitány uram, régi barátom és bajtársam! Amikor a föhetman azt parancsolta néked, hogy fogj el s megköttözve hurcolj elébe, te nem tettél a parancsolat szerint, hanem ráműzentél, hogy szokjem előled, amíg lehet. Halás vagyok érte és őszinte testvéri szeretettel fogadlak.

Barátságosan kezét nyújtott, Krsecsovski sőtét arca azonban jéghideg maradt.

— És te arra használtad a szabadságodat, hogy föllátszad a népet.

— Nem ugy, barátom! A királyadta kiváltságainkkal a kezemben jogomban áll az, amit teszek: felelősségre vonom Ukrániát.

— Mogostromoltad Kudakot?

— Nem vesztettem el az eszemet, hogy ilyet tegyek! Az óreg egyszemű ágyuzott ugyan reánk, de mi csak egy puskát se löttünk ki. Szépen elétáltunk a vár alatt, hogy mielőbb szemben állhassunk veled, régi pajtásom.

— Mit akarsz velem?

(Folytatása következik.)

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, szeptember 27. (A Budapesti Naplo telefonjeleinte.) A hatarido-piacon az erdeklodes ma rosz felé irányult...

Köttek: Buza észre 7.96, tavaszra 8.40-8.41, rosz észre 7.11-7.17, tavaszra 7.30-7.39, zab észre 6.97-6.96...

A bécsi értéktörzsde.

Az életörzsde élénkebb, különösen Rimamurányi részvényekben.

Déli törzsde tartott. Zárlat szilárd. Bécs, szeptember 27. (Magyar értéktörzsde zárata.) 4%-os aranyjárdék 118.90...

Bécs, szeptember 27. (Osztrák értéktörzsde zárata.) 4%-os papírjárdék 98.40, 4%-os osztr. aranyjárdék 118.25, 1890-os papírjárdék 138...

Bécs, szeptember 27. (A Budapesti Naplo tudósítójának telefonjeleinte.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak...

Külföldi értéktörzsde.

Berlin, szeptember 27. (Törzsdei tudósítás.) A tegnapi new-yorki törzsde szilárdasága, a részértékek javulása a nyugati tőzsdéken...

Berlin, szeptember 27. (Zárlat.) 4%-os papírjárdék 98.40, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.30, Elhavölgyi vasút 132.25...

1975. Károly Lajos vasút 102.30, Orosz bankjegyek 216.30, 4%-os új orosz kölcsön 76.80...

Berlin, szeptember 27. (A Luapaei Naplo tudósítójának távirata.) Bécsi forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 99.60...

Frankfurt, szeptember 27. (Zárlat.) 4%-os papírjárdék 98.70, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.40, Magyar koronajárdék 92.30...

Frankfurt, szeptember 27. (A Budapesti Naplo tudósítójának távirata.) Arályamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 193...

Hannover, szeptember 27. (Zárlat.) 4%-os ezüstjárdék 98.50, 1890. sorsjegy 139.60, Deu vasút 19.90...

Páris, szeptember 27. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 100.00, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.05, Osztrák Landerbank 101.10...

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 27. A sertésfajta irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban)...

Napirend.

Napár. Szombat, szeptember 28. - Római katolikus: Venczel kir. - Protestáns: Adolf. Görög-ország: (szeptember 15.) Nikita. - Zsidó: Tischni 15. S. Succoth. - Nap két: 6 óra 40 percek. - Nyugszik: 6 óra 27 percek. - Hold két: délután 5 óra 24 percek. - Nyugszik: délelőtt 6 óra 36 percek.

A miniszterek nem fogadják. Orosz légersenyek második napja d. u. 1/43 órákor. Az osztályosorszájkéi huszda délelőtt 9 órákor. Nemzeti Múzeum. Keptár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15.) Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai i korona belépődij megtekinthetők. Nemzeti Szalon d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődij 50 fillér.

Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemörténef gyűtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arányaitok is eszközöl) a városi ipari csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek között: üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvételársaság) V. Váci körút 32. szám alatt.

Kivonata hivatalos lapból.

Szeptember 27.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vargosek Borbála okleveles tanítóné a komlói állami elemi iskolához rendelt tanítóné, Schuster Mária okleveles óvóné a szepes-olaszi II. számú állami kisedővődahoz óvóné, Kéka Gizella okleveles óvóné a bakahányi állami kisedővődahoz óvóné, Dienes Károly tiszteletdíjazott állami polgári iskola tanítót a csáktornyai állami tanítóképző intézethez segédtanárnak véglegesen; - a földmívelésügyi miniszter dr. Zsáky Antal kir. tanácsost, az alsócsallóki és csilokői egyesült ármentesítő és bevizelvezető társulat miniszteri biztosának oldala mellett működő véleményező bizottság tagjává kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fehér Bertalan, a Szilvágyarmegyei tanfelügyelőszékhöz beosztott állami elemi iskolai tanítót az uppesti állami elemi iskolához, jelen minőségében Simó Irma bakahányi állami óvónét a torbágyi állami kisedővődahoz, jelen minőségében, a földmívelésügyi miniszter, Bencze Imre belső-csabai és Németh Jenő rimaszombati földmives iskolai segédtanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A fumei törvényszéknél albirói állásra, 2 hét alatt; - a budapesti tudományegyetemen egy szolgái állásra, hat hét alatt; - a budapesti tudományegyetemen egy fittszolgái állásra, hat hét alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, szeptember 27.

A helyzet lényegesebb átalakuláson ment át, amennyiben a légnyomás keleten süllyedt és Közép-Európa, illetve Északnyugati Franciaország fölött zárt alaka maximum fejlődött.

Az európai időjárás ezen nagy kiterjedésű maximum hatására alult nyomonan derült, száraz és nappal jény. Hazánkban csak a nyugati határszéleken voltak jobbára kisebb esők.

Élítés: Enyhe, száraz idő várható.

Vizállás.

Table with columns for dates (Szept. 27, 28) and locations (Inn, Dana, Körva, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laboroa, Uue) with corresponding water levels.

Advertisement for 'Nélkülözhetetlen minden sérvbajosnak!!' featuring a drawing of a man and text about 'POLITZER' and 'Pollitzer Mór és Fia'.

Advertisement for 'LÁTVÁNYOSSÁG' and 'BUTOR' by 'SZABÓ FERENC és TÁRSA' with details about window displays and furniture.

Advertisement for 'HONI ZÁSZLÓGYÁR' (National Flag Factory) located at 'Gyár: VI. Podmaniczky-utca 19.'.

Advertisement for 'Legjobb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP' by 'GICHNER JANOS' with a list of products and prices.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Tell Vilmos.

Opera 4 felvonásban. Szövegét írta Jouy és Bis. Ford. Nádasckay L. Zenéjét szerz. Rossini.

Személyek:		
Geszler	Kornai	Ney D.
Mathild	Meichthal	Alberti
Tell Vilmos	F. Pevny	Kiss
Hedwig	Beck	Rudolf
Gemmy	Várent	Hallsz
Walter	Szilágyiné	Leuthold
	Szendrői	Hegedűs

Kézde 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

A tenger asszonya.

Sz. nmű 5 felvonásban. Irta: Ibsen Henrik. Fordította Széllési Zsigmond.

Személyek:			
Dr. Vangel	Gál	Arnholm	Mihályfi
Elida	Márkus	Lingstrand	Dezso
Bolette	Ligeti	Ballestad	Rózsabeyi
Hilda	Vizvári M.	Az idegen	Ivánfi

Kézde 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

A postás fiu.

Operett 5 képb. Szövegét írta: James T. Tanner és Alfréd Murray. Fordították: Salgó Ernő és Mérey (Merk) Adólf. Zenéjét szerzték: Ivan Coryll és Lionel Moncton.

Személyek:			
Punchestown	Erdős	Bang, postásfiu	Sziklai
Hooker pasa	Mátrai	Nóra	Inkey
Cosmos bey	Giréthy	Daisy	Dory M.
Clive Ralmer	Palásthy	Lady Panches,	Sziklamé
Pott kapitány	Háthonyi	Mistress Bang	Margó Z.
Stokfisch tanár	Boros	Róza szobaleány	Róza L.

Kézde 7 1/2 órakor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar-színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésben Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 856) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Sziveim!

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:			
Grisolles	Góth	Maxime	Tapolezai
Montureux	Balassa	Francine	Fábián
Antoinette	Csilag	Rose	Bálint
Hélène	Gazsi M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kézde 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Előszór:

A mikolai bíró.

Népies színmű a kuruc időkbeli 3 felvonásban. Irta Abonyi Árpád. Zenéjét összeállította Barna Izó.

Személyek:			
Mikolai	Horváth	László	Raskó
Eva	Bán Nelli	Cselkó	Szabó
Mátyás	Tollagi	Zsófi	Izsonó
Panna	Erdélyi	Veszéika	Szerdahelyi
Laczkovics	Solymosi	Antal	Kiss M.
Katinka	Blaha	Zenóbia	Krecsányi

Kézde 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Monte-Carlo és a Riviera.

Irta Salamon Ödön.

Kézde 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Cyrano de Bergerac.

Romantikus dráma 5 felvonásban. Irta: Edmond Rostand. Franciából fordította: Ábrányi Emil.

Kézde 7 órakor.

VAROSLIGETI SZINKÖR.

Szombat, 1901. szeptember hó 28-án.

Rip van Winkle.

Operette 8 felvonásban. Zenéjét szerz. Planquette.

Kézde 7 órakor.

KELETI KÁVÉHÁZ

Csömöri-ut 14.

KIS JANCSI

balatonfüredi hírneves zenekara ma napról kezdve esténként hangversenyez.

Foghiányban szenvedők!

forduljanak bizalommal

AGULÁR ANTAL

fogműtermében

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29.

Igen jutányos árak. 10 évi jótállás.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagyzező-utca 17.

Még csak rövid ideig! MISS MARGHERITA

Vilmos táncosok

JIM és JIM IBEN OBED

kómikus Pierrotok török kvillbista

Belling Viktória

szonológus

Olly Jolly Lise Fleuron

Wood és Bates

Hodi, Rubens, Aleitha, Vendée, Morris és Morris, Kitty, Baumann, Kövessy, Kozmográf.

Jegy elővétel díj nélkül előre váltható d. e. 10-1-ig a pénztárnál. A kávéházaan reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Breitner Károly

Óbuda, Lajos-utca 198.

a Haszmann József-féle házban.

Árany-, ezüst-, ékszer- és óraműves.

Régi arany, ezüst és drágaköveket

a legmagasabb áron vesz vagy becserél.

Javítások gyorsan és olcsón elkészítettek.

Táncoktatási jelentés

F. évi október 1-én kezdődik a

ZIEGLER-féle

táncintézetben

Andrássy-ut 25. (Főjárati Dalszínház-utca 1.)

a tanítás.

Nővendékek főlévelési naponta d. u. 5-7-ig.

November 9-án kezdődik gyermek-kurzusra való előjegyzések naponta főlévelési. — Zárkórú táncoktatásra természet rendezkedése becsajtom. Hálhatós támogatást eszedik

Ziegler József.

hírneves zongora-termében

BUDAPEST, most Gizella-tér 2. sz. (a Váci-utca sarkán)

Kaphatók a leghíresebb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok. — Ehrbar és fia becs: Schiedmayer stuttgarti udvari zongora-gyárak egyedül képvisellete. Arjgyeztek ingyen.

DISZES SIRKÖVEK

szienitből, gránitból és tirolí márványból

a legolcsóbb áron

kaphatók

Gartenfeld Mór sirkőraktárában

Budapest, III. Lajos-utca 114. sz. a.

Placht Testvérek

első, legnagyobb, 1830. évben alapított

hangszer és hurgyára

Schönbach 379. sz.

Eger mellett Csehországban

Ajánlja összes

vonó-, ütő- és fuvó-

hangszereit, a hang-

szerkezhez való összes

hozzaválókat, min-

dennemű hurokat.

Arjgyeztek ingyen és bérmentve.

BUTOR

jó, szolid kivitelben,

előnyös

részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalos-

butor egyedül főraktára

VII. ker.

Erzsébet-körut 23.

Arjgyeztek vidékre ingyen és bérmentve

Fiu-havelock.

Fiu-havelock 5 frt. iskolaöltöny 5 frt, fiu-felöltő 7 frt, minden tiszta gyapjuból, mindig raktáron Rothberger Jakabnál Budapest, Váci-utca 6.

Ruhák becseréltetnek.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkráczáros levelezőlapon tett megrendése elegendő, hogy meggyőződést szerezzem cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom.

Minden cipőért egy évi jótállást vállalom, ha az általam fölállított „Guzsi” kenőccsel, melyet ingyen adok, bekenti. Mertéknak elegendő egy papirlapon harisnyában a lábaltal rajza. Kérje képes árjegyzékem ingyen.

Férfi sima vixcipő	3.-	belelve, vízmentes,
Férfi elegáns vix fűzős	3.20	erős kivitel
Sárga bagaria fűzős	3.50	Egyéves önkéntes esz-
Boxcalv. bőr v. szalon-	4.-	mak, elegáns, elő rár-
lakk, elegáns, fűzős	4.-	cos
Női zerge ougos v. fűzős	3.-	Önkéntes bakancs, ele-
Angol boxcalv. bőr v.	3.50	gáns
szalonlakk fűzős	3.50	Hálina csizma, fényg-
Bagaria csizma egy da-	4.-	erő magas bőr borítás-
rabból, hálhállyal	4.50	s-l, erős vízmentes

Cégváltozás! Igen tisztelt verőim szives tudomására hozom, cégem Agulár Dávid fia, ezennel saját nevem alatti vezettem.

AGULÁR IGNÁTZ

Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Értesítés.

Lapunk 261. száma a cs. és kir. hadtest csapatai számára 1902. évi január hó 1-től 1902. december hó 31-ig szükséges kenyér és részben zabnak ajánlati tárgyalás útján való biztosítása iránti teljtartalmu hirdetményt foglalja magában.

A közelebi feltételek a főszozlgabirói, a városi, (fő)kapitányi, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomásparancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkívül falragaszok útján közhírré tett hirdetményekből, továbbá a temesvári, aradi, nagyváradí és szegedi katonai ételmezési raktáraknál d. e. 9—11 óráig betekinhető és ivenként 8 filléért kapható szállítási feltételek fűzetéből kivihetők.

A cs. és kir. 7 hadtest hadbiztossága.

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alakult 1845-ben.

Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.

Kivonat az 1900. évi üzleti jelentésből:

Aktívák összege	1 milliárd 293 millió korona
Evi bevétel	290
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett	115
1899-ben kötött új üzletek összege	146
Tiszta fölszaleg 1899. végén	225

Az 1900-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege 14 millió koronára rugott.

A New-York a művelt világ összes országában bír fiókokkal.

A New-York kötvénye megmatadhatatlan a kiállítás napjától fogva.

Referenciák Magyarországon:

Magyar Általános Hitelbank.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyarországi vezérigazgatósig:

Budapest, Erzsébet-körut 9—11., New-York palota.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
d. n. Vasárnap este	—	—	A háló	Lili	New-York szépe
	Sába királynője	Endre és Johanna	Sziveim	Mikolai bíró	

ÖNKÉNTES EGYENRUHÁK

páratlan elegáns kivitelben, a szabályzatoknak teljesen megfelelőleg készítettnek.

Blum Sándor, Budapest, IV. ker., Váci-utca 17. szám.

O Felsége a perzsa császár és orosz császári nagyhercegi udvari szállító.

Arjegyzekek és az önkéntesi tudnivalók bérmentve küldetnek.

BUTOR

minden kivitelben, olcsón részletfizetésre.

Pollák N. Ignác

Budapest, VI., Teréz-körút 23. Nagy képos árjegyzék 40 fillér.

Egyedül jogosított teljes magyar kiadás.

Az európai könyvpiac legnagyobb szennációja.

Octave Mirbeau: Egy szobaleány naplója.

Ezzel a könyvvel, mely a modern házasság legtitkosabb intimitásait tárja fel, a francia naturalizmus delelője jutott. Elszántabb bátorsággal, keserűbb iróniával, gyilkosabb cinizmussal még nem hatolt be író a házasság rejtelmeibe korunk szociális morálja szempontjából. Tolstoj szerint „az új francia irodalom legnagyobb és legbelsőbb alkotása.”

Bolti ára 3 korona.

Megjelent és kapható:

Sachs és Pollák BUDAPESTEN, VI., Andrassy-ut 37.

könyvkereskedésében
ugyszintén minden könyvkereskedésben.

Egyedül jogosított teljes magyar kiadás.

Francia kiadás 80.000 péld.

Német nyelven 8-ik kiadás.

Látványosság Budapesten.

„A nyakkendő királyhoz“

Budapest, Andrassy-ut 29.

Különlegességi üzlet nyakkendőknél.

A legelősbóttól a legfinomabb kivittelig.

Kataphoresis

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK.

radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Hálfolyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot americain (rövid): 6, 8, 10 korona. Párisi hölgy öv-szalvakák 4, 6, 8, 10, 12 korona. Női övszerek (Pely porus), Pessarium oclusivum, Menzina tanár szerint: 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona. Diana-öv (havi kötszer) darabonként: 11 kor. Dusan felszerelt raktár: Irrigátorok, bidék, mindennemű suspensoriumok, stb. Újdonság: Női refrechisseur! Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosabb övszer ajánlva. Ára 15 kor.

Kimerítő árjegyzékeket zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:

KELETI J. orvos-sebész mű- és kötszer-gyár

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17 b.

10 koronás rendelésnél bérmentve; és 20% ártedvezmény.

Meg nem felelő készpénzzel kicseréltetik.

Titkos betegségek ellen

20 évi, részben satornavorosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben maránorvos tapasztalatai után legelőlegesen ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(Atjához és lift használat).

A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, leg súlyosabb húgycsőgyulladásokat, bujakoros sebeket, syphilit, az onfertőzést utóbbait

Elyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legnagyobb sikerrel gyógyítjuk, valamint ifjúkori bűnök következtében berállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hágerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Ki megtámadott egészséget

viszszakapni akarja, használjon Huszár gyógyszerész-féle

Injektio sanktumot és

Sanktum-tokocskat,

melylek még idült nemi bajoknak is kitűnő biztos hatású vannak, félliter injekció 6 korona, 1 doboz 150 tokocská 8 korona bérmentve. Legjobb vértisztító nemi bajok után a Huszár gyógyszerész-féle 1 adag 3 K. 1 dupla (1 liter) 10 K. Sarsaparilla-kivonat Elégendő egy teljes kurára . . . Kapható Bp-esen: Török J. gyógyszerésztársban, Király-utca 12. Dr. Egger L. Váci-körút 17. valamint Huszár A. gyógyszerésztársban Újpest, Tumpion-tér 10. sz.

Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház

Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

Több száz szoba divatos asztalos és kárpitos butor, n. m.: barokk, angol, szecesszió, ó-német stb. stílusban a leggyacserűbből a legfinomabbig a legmodernebb fazonban, a garantiált behuzás selyem, plüss, francia- és angol szövetekkel, kőzen, raktáron kizárólag jó minőségben. A tartósságot több évi kezeseséget nyújtunk.

Az árak olyan olcsók mint bárhol.

A legújabb batoralbamunkát több mint 400 képpel 50 fillér beküldés ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillér visszaadjuk.

Angol és amerikai SPORT-JÁTEKOK legelőbb megbízható beszerzési forrás. KEPEK ÁRJEGYZÉKEI KIVÁNATRA BÉRMENTVE KÜLD. SEFFER ANTAL BUDAPEST, IV. KÁROLY-UTCA 1. (Kárpitos váróterem) KÖTÉLKÖR, ZSINEGEK, ZSÁKOK, PORTYÁK. FÜGGÁGYAK, TORNAESZKÖZÖK és mások. HALOK IPARTELEPE. TENNIS-TEREK ELKÉSZÍTÉSE. TORNAEREMEK FELSZERELÉSE. GYÁR: VII. BOSNYAK-UTCA 20. SAJÁT RÁLL.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-áru gyára BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo, Betonirozások, Medenczék, Csatornázások, Szökőkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek, Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyereset-nádszövet, Tűzálló téglá, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-áruk.

KOAGYAC ÉS CEMENTCSONÓK

GUMMI- és hálfolyag-különlegességek. veldi francie és angol gyártmány, teljesen biztos és arányos. Honi 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 16, 20, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 66, 72, 78, 84, 90, 96, 102, 108, 114, 120, 126, 132, 138, 144, 150, 156, 162, 168, 174, 180, 186, 192, 198, 204, 210, 216, 222, 228, 234, 240, 246, 252, 258, 264, 270, 276, 282, 288, 294, 300, 306, 312, 318, 324, 330, 336, 342, 348, 354, 360, 366, 372, 378, 384, 390, 396, 402, 408, 414, 420, 426, 432, 438, 444, 450, 456, 462, 468, 474, 480, 486, 492, 498, 504, 510, 516, 522, 528, 534, 540, 546, 552, 558, 564, 570, 576, 582, 588, 594, 600, 606, 612, 618, 624, 630, 636, 642, 648, 654, 660, 666, 672, 678, 684, 690, 696, 702, 708, 714, 720, 726, 732, 738, 744, 750, 756, 762, 768, 774, 780, 786, 792, 798, 804, 810, 816, 822, 828, 834, 840, 846, 852, 858, 864, 870, 876, 882, 888, 894, 900, 906, 912, 918, 924, 930, 936, 942, 948, 954, 960, 966, 972, 978, 984, 990, 996, 1000. Magyar Orvosi Múszertárban Budapest, Kerepesi-ut 32. N. a Rökös kórházzal szemben. Árjegyzék ingyenes. Zárt borítékban. No feljött megrendelésnél 20% engedmény.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legelőlegesen idős alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakoros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs bérbajukat és az onfertőzésből támadt idegbetegségeket. Mentépp az eredmény fertőtlenítéségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknek. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dehán-utca sarok, L. emelet). Bejártat a lépcsőnél. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

